

על הצדיקים ועל החסידים

אהבת השי"ת
מידות טובות
פרשת השבוע
אלומות אור
מרבתינו צדיקי עולם
פרשת אמור | תשפ"ה

הסטייפלר צעק: בשביל להחליט צריך בית דין! בית דין!

דברים מרטיטים ממרן הגר"ש בעדני זצוק"ל

וְלֹא יִשְׁאַן עָלָיו חֶטָּא
(כב ט)

'כשהייתי ר"מ
בישיבה שם, בירושלים
(סניף 'פורת יוסף'
בקטמון), היו בחורים
בישיבה, בחורים טובים
ובחורים לא טובים.
ואמרתי מה אנחנו
מחזיקים אותם פה והם

מפריעים ומקלקלים? האם מותר לסלק אותם מהישיבה?
אולי נסלק אותם?

"החלטתי לשאול את מורי ורבי מרן הסטייפלר זצ"ל,
באתי אליו ושאלתי אותו, יש תלמידים טובים ותלמידים
לא טובים, האם מותר לסלק מהישיבה את הבחורים
הלא טובים?

"אז הוא חשב ואמר לי ככה: זה תלוי מה הכוונה לבחור
לא טוב. אם הוא בחור שובב שעושה בעיות לצוות החינוך,
אז שישברו את הראש! שיתמודדו. הם מקבלים משכורת,
הם מקבלים כסף. מה? הם הרי לא עובדים בחינם, שיעשו
את עבודתם.

"אבל אם הבחורים הלא טובים מקלקלים בחורים אחרים,
צריך לשלוח אותם החוצה, ומהר.

מי שמקלקל אחרים, מהר לזרוק אותו. אבל בשביל
להחליט אם הוא מקלקל אחרים צריך בית דין! בית דין!
הסטייפלר צעק כשאמר את זה: **בית דין, בית דין, בית דין!!!**
צריך מושב בית דין כדי להחליט אם הבחור באמת
מקלקל אחרים, אולי זה לא באמת ככה. אולי כן.

בא אלי תלמיד חכם אחד, ואמר לי שהוא חשב לזרוק
מהישיבה שלו ארבעה בחורים, ועכשיו כששמע את הפסק
של הסטייפלר הוא חזר בו.

"אני רוצה לפרסם את הפסק הזה של הסטייפלר, אבל
איני יודע איך לפרסם את זה!"

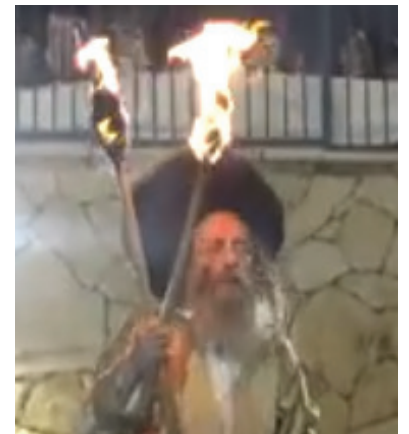
ברור לנו שעד עצם היום הזה בכל ל"ג בעומר נכנסת אותה בת קול בלבנו של כל יהודי

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א
על 'כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו'

ועלו ואתכנשו - לקראת האי יומא
ואתכנשו להילולא דרבי שמעון' (בואו,
האספו לשמוח בשמחת הרשב"י).

מעשה זה כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זי"ע

מעשה זה כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זי"ע (הילולא דרשב"י) שללא כל ספק, בראותנו את השמחה הגדולה שיש על ציון הקודש, ברור לנו שעד עצם היום הזה בכל ל"ג בעומר נכנסת אותה בת קול בלבנו של כל יהודי, להיות עולין ומתכנשין למקום מנוחת קדשו דרשב"י, ולשמוח בשמחת פני האדון ה' ביום שמחתו. ועיקר תכלית אותה בת קול לעורר פנימיות ליבות ישראל קדושים. עולו ואתכנשו - 'היכנסו' בפנימיות קדושת היום, להתקשר לאדונינו בר יוחאי לבבכם, היו מחוברים ומקושרים לתוקף בכל לב ונפשה, בראש ובראשונה בחיזוק האמונה בכוחו דרשב"י לבטל כל הגזירות. ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות בכלל ובפרט ולפטור את העולם כולו מן הדין, ולהאיר נשמות בני ישראל באור

רבא הילולא דרשב"י. בזה"ק מסופר כל סדר הלווייתו של רשב"י בשעה שליוו בית ישראל את מיטתו דרשב"י, עברו ליד הכפר ציפרי' הסמוכה למירון, ובני ציפרי' לא הניחו לנושאי המיטה לעבור ממקומם, מאחר שרצו שרשב"י יהיה קבור אצלם. עמדו בני ציפרי ומקלות בידיהם מחד גיסא, ובני מירון עמדו וצווחו מאידך גיסא שהם רוצים את רשב"י אצלם, אדהכי והכי התרוממה המיטה באוויר ואש לחכה סביבותיה, והלכה המיטה בעצמה למקום מנוחתה באת"ק מירון, באותה שעה יצתה בת קול ואמרה 'עולו ואתו

עמוד <<<

מופלא רום מעלה, מתוך שמחה יתירה, בריבוי תפילות ותחנונים באתרא קדישא מירון ובכל אתר ואתר, ובהליכה בדרכיו הקד' וע"י זה יושפע שפע רב.

כבר הבאנו דברי חז"ל (פסחים נא:) 'כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בין בפניו ובין שלא בפניו', ומלבד מה שנתבאר כי כוחו של רשב"י רב להושיע אף לאותם הנמצאים שלא בפניו, אז נכלל בזה עוד כי ניתן 'להיות' ולהשתטח על ציונו ק' של רשב"י גם אם נמצא בגופו שלא בפניו והוא על ידי הלימוד במאמריו.

וכדאיתא בגמרא (יבמות צז.) 'אמר רב יהודה אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב אגורה באהליך עולמים וכי אפשר לו לאדם לגור בני עולמים אלא אמר דוד לפני הקב"ה רבונו של עולם יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רשב"י כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתיו דובבות בקבר'.

וכך כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל 'מי שהוא מחמת אונס וחולשה וקשה לו לעלות למירון ביום ל"ג בעומר, או הדר בחוצה לארץ, ילמוד בזה הספר מאמרי הרשב"י, וישמח במקומו בשמחת הילולא דרשב"י, ויוושע גם כן'.

וביאר ב'יערות דבש' (ח"ב דרוש ז) וז"ל. כשאומרים דבר שמועה מפיו אז נשמת צדיק מתלבשת שם בלומדים ועומדת שם... ולכך שפיר אמרין שדוד המלך דר בב' עולמות, א. עולם הנצח, ב. בזה העולם - בלומדים האומרים דבר שמועה מפיו, עכ"ל. והיינו שעל ידי שעוסק במאמרי רשב"י זוכה הוא שרשב"י בעצמו יבוא להתחבר עמו ולשכון בו בשעה שמזכיר את מאמריו ומדובב את שפתיו.

בשנת תרצ"ה ביקר בארה"ק בני הרה"ק ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ זי"ע (בעודו בחיים חיותו) ועלו למירון בל"ג בעומר, ומפני הדוחק הצפיפות ששררו במערה הכריזו 'מאכט'ס פלאץ פאר די וויז'ניצער קינדער' (פנו מקום לבני הרבי מויז'ניץ), בכדי שיוכלו לגשת אל הציון, צעקה זקנה אחת 'אצל רבי שמעון כולם נחשבים כבנים', ה'אמרי אמת' נהנה מאד מדבריה והיה חוזר עליהם שכולם כבני רבי שמעון... (והרי ידוע שרחמי האב על הבן אינו תלוי בהתנהגות הבן אם היא ראויה או לא, בכל אופן אפילו אם הוא 'מן הפחותים' תגבר אהבת אב על הבן).

אשה עשירה אחת באה לציון הרשב"י

סיפר הרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע ממה שהיה בעת ביקורו בצעירותו במירון בל"ג בעומר, אשה עשירה אחת באה לציון הרשב"י לבקש מרשב"י שימליץ טוב עליה כי שלחה אניה בלב ים מלאה בסחורה יקרה, וביקשה שיעבור הכל בשלום ותרוויח במסחרה.

בגישתה אל הציון, שמעה קול אשה עניה מבקשת לחם לפי טפיה ומעות לנישואי שתי בנותיה... פנתה אליה העשירה בשאלה לכמה מעות הינך נצרכת, ענתה כך וכך, מיד הוציאה העשירה מכיסה את כל הסכום ונתנה לה ככל צרכה, ובזה הסתובבה אל הציון ואמרה, 'רבי שמעון, הנה זאת האשה פעלה כל משאלות לבה, אנא עזור לי גם כן... ותפעל בשמים ממעל שיהיה לי שמירה עליונה על נכסי ועל הספינה השטה בים הגדול'.

והיה ה'דברי שמואל' מפליא בדבריו, כי אותה עשירה לא פנתה לאמור, ענני אלוקי בזכות הצדקה הגדולה שעשיתי עתה, אלא באמונתה ביקשה שבזכות הרשב"י תעמוד לה, כי לא יוכל רשב"י להחזיר פני שואליו ריקם (מזקנים אתבונן)

לרופא שעשה מעשה מרקחת לחולי מסויים

מעתיק יראה כל איש באשר הוא למלא את האי יומא קדישא, לעסוק בתורתו של רשב"י ובאידרא קדישא, או באמירת תהלים, וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בין בפניו ובין שלא בפניו. הא למה זה דומה לרופא שעשה מעשה מרקחת לחולי מסויים, והוא שולח תרופה זו בכל קצוות תבל, והדבר פשוט, שאף אם יעמוד הרופא במקום אחד והחולה יטול את הרפואה בסוף העולם יזכה הלה להתרפא, והכי נמי מצודתו של רשב"י פרוסה מסוף העולם ועד סופו, וכל מי שיטול 'תרופותיו' יתרפא ברוחניות ובגשמיות, ו'תרופות' אלו הינם החיזוק בכל ענייני התורה ועבודה ויראת שמים, ועי"ז יזכה להיוושע בכל משאלותיו לטובה.

ראה נא בנוהג שבעולם, מעמידים בכל ארץ ועיר בנין גדול שמשם מעבירים את זרם החשמל והנה אפשר שיעמדו אדם בסמוך ממש לאותו הבנין וחשכה לו, לעומתו יש המקבלים 'אורה' אף במרחק גדול מאד, וההפרש ביניהם, כי הללו התחברו לאותו זרם ב'חוטים' ועבותות (חוטי חשמל) ע"כ יש בביתם אורה ושמחה... והנמשל, אם 'יתחבר' לרשב"י מציונו (וימשוך חוטים) עד ביתו ובמקומו תאיר לו זכות וכוחו דרשב"י למרחק מרחקים...

רמז נפלא נתן לנו אחד מצדיקי הדור שליט"א כי בלילה הזה מאיר לנו 'אור זרוע לצדיק', ומה ענין אורו של הצדיק ל'זרע' הנזרע, אלא ביאורו, כי כמו בזרע הנזרע, הרי גם אחרי שהכניסוהו לתוככי האדמה יש להמשיך לטפל בו, להשקותו וכו' וכך יצא ממנו פרי טוב או פרח וצמח מפואר, כיו"ב הוא לענין אורו של הצדיק, כי הגם שהוא נזרע בתוכנו, אבל כעת עלינו לטפל בו, להשקותו ולהשקיע בזה כוחות, כדי שיכנס האור הגדול בקרבנו, ואז יציץ ציץ ויגמול שקדים ופירות טובים.

(לקט מתוך באר הפרשה אמור תש"פ ואח"כ תשפ"ה)

פעם, כשהעולם לא היה כל כך טכנולוגי, הרגישו הרבה יותר טעם בשבת. אתאר לכם איך היתה נראית אצלנו השבת, בבית עם שנים עשר ילדים

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל על שבת קודש של "נפשי חולת אהבתך".

הולכים למקווה. מי שרצה להתרחץ בבית, היה שופך על עצמו קצת מים חמים מגיגית.

אצלנו בתל אביב כבר היתה אמבטיה, בה היה דוד בן חנוך מסיקים עצים, שחיממו את צינורות המים. היינו צריכים לעמוד בתור כדי להתרחץ, ילד אחר ילד, וכל הזמן היו צריכים להוסיף עוד ועוד עצים בדוד כדי לחמם את המים. היינו צריכים להספיק את כל זה גם בחורף, כשיום שישי קצר. אבל הילדים היו כעדר העיזים שעלו מן הרחצה... איזו קדושת שבת ראו עליהם אחרי אמבטיה כזו! אחר כך כבר היה פטנט: היתה קופסה עם נפט שטפטף טיפה אחרי טיפה על העצים, וחמם את המים. זו היתה הקלה גדולה...

וכל הזמן היו צריכים להוסיף עוד ועוד עצים בדוד

בכל יום שישי היתה אמא שלי אופה חלות לכל המשפחה, ולכל האורחים הרבים שפקדו את ביתנו. היו לנו שבעה עשר אורחים כמעט כל שבת. היא היתה אופה חלות ועוגות שמרים בתנור פח על פתילית נפט, וזה היה יוצא... אוהו, איזה טעם היה לחלות ולעוגות האלה...

לכל אחד מהילדים היה תפקיד. זכורני שבהיותי בן שש-שבע, התפקיד שלי היה לצחצח את הנעליים של כל בני המשפחה, ולשטוף את המדרגות לכבוד שבת. הייתי מצחצח נעליים וכל הזמן שר ברגש: "לכבוד שבת קודש! לכבוד שבת קודש!". לא הרגשתי שמעבידים אותי! הרגשתי שמחה שיש לי תפקיד לכבוד שבת, הייתי רוחץ את המדרגות ושר, רוחץ ושר. אחרי שהייתי רוחץ את המדרגות, הן היו מבהיקות לכבוד שבת. איי, איזה טעם הרגישו בכבוד השבת!

אבא שלי סיפר לי כי ראה את בעל ה'אהבת ישראל' מויד'ניץ אומר קידוש עם דמעות זולגות מעיניים פקוחות. אבא שלי התפעל מאוד מהדמעות שזלגו מעיני האדמו"ר באמירת הקידוש. זה לא פלא, כל האומר "ויכולו" נעשה שותף למעשה בראשית. וזאת משום שהוא עושה חשבון נפש, וחושב איך עבר עליו השבוע שעבר, ואיך הוא עומד לעשות את השבוע הבא. האם הוא יתנהג באופן שיהיה סיבה לקיום העולם או חלילה להיפך...

אצלנו היה נהוג שבלייל שבת כל הילדים עושים קידוש בפני עצמם. השתוקקתי מאוד להגיע לדרגה הזו- גם אני רציתי לבכות בקידוש. אבל איך אני - ילד בן תשע או עשר - אצליח לבכות בקידוש? הייתי יוצא למרפסת, רואה שברחוב מחללים שבת ומתפרץ בבכי בלב נשבר: "למה יהודים מחללים שבת!?!". אחר כך כבר לא היתה לי בעיה לבכות בקידוש. הייתי מקדש כשהדמעות זולגות מעיניי.

(אריה שאג)

בְּיָוֶם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שְׁפָתָיו (ג' ג')

יש שבת ויש שבת... יש שבת בה אוכלים ושותים וישנים. הולכים לבית הכנסת, קונים עליה או לא קונים... הולכים הביתה, אוכלים קצת חמין והולכים לנוח. איזה יופי- יום אחד לא צריך ללכת לעבודה! ויש שבת קודש של "נפשי חולת אהבתך". שבת בוערת בך! שבת קודש שבה "נפשות ישראל ירווין מדשן ביתך". אם השבת שלך היא עם שמחה של מצווה, הילדים שלך יחכו לשניה שתכנס השבת. אתה מכניס ללב שלהם את שמחת השבת. קשה לתאר מה שבת יכולה לתת לילדים. אין לשער מה שמחת השבת יכולה לעשות לילדים!

הרב שך עזב את ביתו בגיל תשע, כדי ללמוד תורה. הוריו לא יכלו לבוא אפילו לבר מצווה שלו, כי הוא היה בישיבה רחוקה מאוד מהבית. הוא למד תורה במסירות עצומה. היתה לו רק חולצה אחת, שאותה הוא היה צריך לכבס בעצמו. לאחר הכביסה הוא ישב לבוש במלבוש העליון, הידק אותו לגופו, כך עד שהחולצה תתייבש... הוא חי חיי דחקות ומחסור קשים מאוד, ועם זאת ההתמדה שלו היתה למעלה ראש. לכן הוא זכה למה שזכה, להגיע לגדלות עצומה בתורה, להגיע למעלה מגיל מאה, להיות מנהיג ולפעול פעולות עצומות עבור כל הדור. לא לחינם הוא זכה לזה. אבל בכל זאת הוא חשש שלא הכניס מספיק שמחת שבת בבית...

פעם, כשהעולם לא היה כל כך טכנולוגי, הרגישו הרבה יותר טעם בשבת. אתאר לכם איך היתה נראית אצלנו השבת, בבית עם שנים עשר ילדים: בירושלים היו דירות של חדר מרובע, ולצידו חצי מטבח וחצי הול. שירותים היו רק בחוץ, וכדי להתרחץ היו

פעם הלכתי בשבת-קודש יחד עם סב-המשפחה שלנו, רבי אריה לזין זצ"ל, והוא נכנס לבית קפה שהיה פתוח בשבת, עם השטריימל שלו, התיישב ליד אחד השולחנות, ולא עשה מאומה.

מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על עיניהם של גדולי ישראל ושמירת השבת

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שְׁבִתוֹן (כג-ב)

זכורני מעשה מופלא שהתרחש בבית הדין של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל. הדיון היה באשר לעניינה של אשה אחת, והדיינים הסתפקו האם היא יהודיה או לא. האשה מצידה הציגה תעודת לידה, בה היה כתוב שהיא יהודיה. מרן זצ"ל ביקש לקבל את התעודה לידיו, הסתכל בה בעיניו הקדושות, ואמר על-אתר שהמילה 'יהודיה' כתובה בצבע אדום... אני-עצמי, ודיינים נוספים שהיו שם, הסתכלו במסמך, ולא הבחנו בשום שינוי בצבע...

כאשר התקשרו מבית הדין אל הרב טואף, רבה הראשי של איטליה, אמר מיד שאם המילה כתובה באדום, הרי שמילה זו היא שקר, וממילא היא גויה. לאחר מכן נערך בירור קצר נוסף, והתברר שאכן-כן; הַצֶּדֶק עם הרב אלישיב.

עד היום אינני יודע כיצד הבחין מו"ח מרן זצ"ל בשינוי הצבע במילה ההיא, אבל את המציאות אי-אפשר להשיב... הוא ראה... למדנו ממעשה זה על כוחם העצום של חכמי ישראל ושלטתם בטבע. כאמור, עד היום אינני יודע כיצד הבחינו עיניו של מרן הגרי"ש אלישיב בזיוף, ובצבע האדום!

על-כרחנו נמצאנו למדים שעניינים שאינם מסתכלות במה שאסור להסתכל, וכל-כולם עושים רצון בוראם, השם יתברך מְשַׁלֵּט אותם על טבע הבריאה.

והנה סיפור נוסף שגם ממנו נלמד על עיניהם הצופיות של חכמי ישראל.

רבי מאיר אריק, שהחזיק את עצמו לחסיד צ'ורטקוב, היה גאון-גאונים בדורו. מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל היה 'נתפס' בכל מילה ומילה שיצאה מקולמוסו של אותו גאון, וכשהיה מדובר בהיתר-עגונה, ובכל דין קשה אחר, הסתמך במאוד על ה'אמרי יושר' של רבי מאיר.

והנה אשה בוכייה נכנסת למעונו של רבי מאיר

הרבי מצאנו שליט"א סיפר לי פעם על ההערכה המיוחדת שרחש אביו - כ"ק מרן האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל - לרבי מאיר אריק, והוסיף לספר פרט לא-ידוע מימי נערותו של הרבי זצ"ל.

סבי, אבי-אבא, כיהן כידוע כרבה של העיירה רודניק, וכשנפטר היה אבי, נער בן 15 שנים בלבד. למרות גילו הכל-כך צעיר, ביקשו אנשי

העיירה לְמַנּוֹת את אבא לרב ומורה-צדק, במקומו של אביו, בתנאי שיקבל סמיכה מ-3 גדולי הדור, ואחד מהם יהיה רבי מאיר אריק. כשהגיע אבא לביתו של רבי מאיר כדי להיבחן, ולקבל את סמיכתו לרבנות, הבחין הגאון על-אתר בגדולתו של אבי, ושיבח מאוד את ידיעותיו והתמצאותו בכל חלקי התורה. כדי להביע את הערכתו זו, הוציא מפיו דבר-פלא שכל התלמידים והמקורבים שעמדו מסביב, נדהמו לשומעו.

'מפני שאתה כ"כ בקי בש"ס ובפוסקים, אין ראוי שתישא בעצמך את התיק שהינך אווז בידך, והנני רוצה לשאת את התיק עבורך...' ורבי מאיר אריק, כך סיפר הרבי שליט"א, עשה את מה שאמר, ונשא את התיק של אבא! ואחר כך הפקיד בידו תעודת סמיכה.

רבי מאיר אריק היה כאמור אחד מענקי הדורות, והסיפור שלפנינו ישפוך אור על כוחו בשידוד-מערכות, ועל שליטתו בטבע הבריאה. בתקופתו של אותו גאון היו אנשי הצבא של אוסטריה חוטפים ילדים יהודיים ומעבירים אותם לשרות בצבא. כל אב ואם ידעו שאם חלילה יקרה כדבר הזה, הרי שדמותו היהודית של ילדם תתקעקע, ואין סיכויים רבים שהוא יישאר בתומתו ובטהרתו.

רבים-רבים הגיעו אז לביתו של הגאון רבי מאיר אריק כדי להתחנן לפניו שיושיע את בנם. ידוע ומקובל היה אז, שאם הגאון יאמר להורים בדברי תשובתו, שהדבר שיסייע להם הוא הספר 'נדחי ישראל' של החפץ חיים שחנפך במיוחד למטרה זו של צעירי ישראל הנלקחים לצבא - הרי שאין סיכוי שהבן ישוחרר.

אבל אם אָמַר - יאמר ש'כל המקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך-ארץ', אות ברור הוא שהילד ישוחרר מן הצבא. ויהי היום, והנה אשה בוכייה נכנסת למעונו של רבי מאיר, ומספרת לו את גודל-צערָה על כך שבנה נלקח לצבא. והנה, ידע הגאון שבמקרה זה אי-אפשר לומר לה 'כל המקבל עליו עול תורה' וכו', כיון שמדובר באשה שעול-תורה איננו מוטל עליה. מה עשה רבי מאיר אריק?

הוא פנה אל האשה, ושאל אותה: האם כשבנך ישוחרר, תהיי מוכנה להקדיש אותו להשם יתברך, ולהטיל עליו עול תורה? והאם הבוכייה השיבה מיד: בוודאי. אני מבטיחה.

בשומעו זאת, אמר הגאון: אם כן, בנך ישוחרר, ואת תחזרי על הבטחתך שאמרתי לי עכשיו - בהדלקת הנרות בערב-שבת! וכפי שאמר, כן היה. הבן שוחרר, ואכן אימו קיימה את הבטחתה,

וגידלתו לתורה, עד שהפך לגדול-בתורה, וכיהן כאחד האב"דים החשובים באותה תקופה.

נספר כאן עוד, על הר"ר אליעזר-צבי זיכרמן ז"ל שזכה לבנים תלמידי חכמים מופלגים, ויתכן שהיה זה בזכות שמנע מכמה בעלי חנויות לעבור על מלאכת מחתך בשבת-קודש.

הלכתי פעם, אבדל לחיים, בשבת-קודש, עם ר' אליעזר-צבי ברחובה הראשי של חולון, והנה מבחין הרב זיכרמן בבעל-חנות העובד בשבת, ועובר בין היתר גם על מלאכת מחתך.

הרב זיכרמן לא היסס לרגע. הוא, שבנוסף לתפקידו כיו"ר הנהלת הכולל שלנו בחולון, כיהן גם כמנהל סניף חשוב וגדול של אחד הבנקים בעיר, ניגש אל בעליה של החנות, ובירך אותו בברכת 'שבת שלום' חמה ולבבית, ולאחר שהלה החזיר לו ברכה, הזדהה הרב זיכרמן בשמו, ובתפקידו הכלכלי החשוב, ואמר לו: 'גם אני, כמנהל הבנק, רוצה לקנות אצלך בחנות, אבל בגלל

שהינך פותח את החנות בעיצומה של השבת, ומחלל בפרהסיא את המתנה הטובה שניתנה לנו מן שמיא, לא אוכל לעשות זאת!' אמר ולא יסף. ומנהל החנות סגר את העסק, והבטיח שלא יפתחנו עוד בשבת, כדי שמנהל הבנק יוכל לבוא ולקנות שם...

אני אשלם לך את ה'הפסד' מכיסי

היה מקרה נוסף שבו עבר הרב זיכרמן בשבת-קודש ליד חנות פיצוחים שהיתה פתוחה, וגם הפעם ניגש אל הבעלים, וברכו בשבת שלום, ואחר כך שכנעו בדרכי-נועם שאם ינסה לעשות את חשבון-העסק ולבדוק האם הרוויח בשבת, יראה שהחשבונות שלו יוכיחו שלא היה בכך כל רווח.

'והיה, הוסיף הרב זיכרמן ואמר לו, אם תראה שהפסדת, אני אשלם לך את כל ההפסד מכספי' - - -

גם יהודי זה סגר מיידי את חנות הפיצוחים שלו. והקב"ה שילם להרב זיכרמן את שכרו הטוב בבנים המאירים את העולם בתורתם וביראתם.

רבי אריה לוי משכנע את בעל בית הקפה לשמור שבת

בשנים האחרונות מתנהל מאבק חריף בין ציבור שומרי התורה לבין יתר מגזרי האוכלוסיה סביב שמירת השבת, האות המיוחד שנתן הקב"ה בינו ובין עם ישראל. הבה נישמע כיצד משפיעים על יהודי לשמור שבת.

פעם הלכתי בשבת-קודש יחד עם סב-המשפחה שלנו, רבי אריה לוי זצ"ל, ולפתע נכנס ר' אריה לאחד מבתי הקפה הגדולים במרכז העיר, שהחל באותה תקופה לפתוח את שעריו בשבת, תוך גרימת חילולי שבת גדולים.

ר' אריה נכנס לבית הקפה, עם השטריימל שלו, והתיישב ליד אחד השולחנות, ולא עשה מאומה. יושב ר' אריה ויושב, ויושב.

אינו משוחח עם אף אחד, לא מניד ראשו ואינו קורא לאיש. רק יושב ודומם.

כך במשך דקות ארוכות.

והנה פלאי פלאים, בעל הבית שהכיר את הצדיק, הבין את הרמז. ולא עבר זמן רב עד שניגש אל ר' אריה והבטיח לו שמעתה ואילך הוא ישמור על השבת ולא יפתח את העסק.

הישג זה הוא תוצאה ישירה של אהבת השי"ת ואהבת ישראל שפיעמה בליבו של ר' אריה, חמיו של מרן הגרי"ש אלישיב, שמסר כידוע את נפשו על קירוב אחינו בני ישראל לתורה ולמצוות.

"המזוזה תהיה עדה שאני הזהרתי אותך"

ואם הזכרנו את זכותם של אלה המונעים מיהודים לעבוד בשבת, מן הראוי לספר מה שאירע לנו פעם בחולון. בערב שבת אחד בין השמשות יצא יהודי בשם הרב סלוביטצקי לפקח על סגירת החנויות והגיע לחנות אחת שהיתה פתוחה ולקוחות רבים גדשו את מבואתיה.

הרב סלוביטצקי ניגש אל בעל החנות וניסה לשכנעו שינעול את חנותו, אך זה סירב בעקשנות. בשלב מסוים ניגש הרב סלוביטצקי אל המזוזה שהיתה בפתח החנות, ואמר בקול רם לעיני כל הנוכחים: "אני פונה אלייך המזוזה, כדי שתהיי עדה לאחר מאה ועשרים שנותי שקיימתי את מצוות התוכחה שלי וניסיתי בכל כוחי לשכנע את בעל-הבית שיסגור את החנות, ואף גם תמשיכי להעיד לפני ריבון העולמים שהוא, החנווני, לא סגר את החנות".

המחאה נעשתה בתקיפות רבה, ומיד לאחר מכן יצא מהחנות. ומה היה הסוף? - מיד בתום דבריו של הרב סלוביטצקי הפך המוכר את עורו וציווה על כל הלקוחות שהיו בחנות לעזוב את המקום וסגר את החנות.

(מתוך הספר 'שבת בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

בעת שמדברים על השמחה הגדולה של הרשב"י שגילה את סודות התורה ופנימיות התורה, עולה לפעמים מחשבה בליבו של אדם: מה לי ולשמחה גדולה זו? הרי אינני עומד בדרגה זו ואיני לומד את חכמת הקבלה.

הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א על מה לנו וליום זה?

ומזדקרת: מדוע דווקא שלושה וארבעה ולא מספר אחר? - אלא התשובה היא, שזהו גזירת הכתוב. וכך בכל ענין שבתורה, בישיבות הקדושות מקובל שמתעמקים ומלבנים את הסברות ומייגעים את המח עד שמגיעים ל"הגדרה הנכונה" שכך הגדירו ראשי הישיבות דין זה או סברה זו, אך כדי להבין את שורש ההגדרה הזו ומדוע באמת ההגדרה היא כך? - על כך התשובה כי זהו גזירת הכתוב וכך רצתה חכמתו יתברך עניינים אלו מובנים רק על ידי שידועים שבתורה הקדושה ישנם עניינים עמוקים יותר ופנימיות מוסתרת שהן הרזין דרזין, וזהו סוד ה'גזירת הכתוב' וההגדרה העמוקה והפנימית שבכל דין ודין בתורה.

הוא אשר אומר רבי חיים וויטאל שאי אפשר באמת לרדת לעומק התורה אלא ע"י פנימיות התורה, כי בלא זה אין מקום להגיע לעומק שורשה של שום הלכה.

שישנם סודות גדולים ועמוקים בכל תיבה ותיבה

כאשר לומדים את התורה במחשבה ובידיעה זו, כי תחת כל ענין והלכה מוסתרים תילי תילים של סודות עמוקים, אזי אי אפשר לבוא לידי גאווה לאחר שמחדשים חידוש יפה או מקשים קושיא טובה, כי כאשר האדם יודע שישנם סודות גדולים ועמוקים בכל תיבה ותיבה שהוא לומד והוא אינו יודע איתם עד מה, אזי אין שום מקום לבוא חלילה לידי גאווה בעת הלימוד.

בעת שלומדים צריך לזכור ולחשוב שישנם סודות גדולים בכל מילה שלומדים, ולכן בכל אימת שלומדים נפתחים סודות חדשים ומתחיל להבין עומק חדש ונפלא בכל פעם יותר, כי זוהי החכמת האלוקות. למעשה, זו סיבה ראשונה לשמחה הגדולה שצריך להיות לכל אחד ואחד בשמחת גילוי סודות התורה ע"י הרשב"י, אף למי שעוסק רק בנגלות, שכן באמת ישנם סודות גדולים שאי אפשר ללמוד ללא שיהיה לאדם לכל הפחות ידיעה בקיומם של סודות אלו.

הרמ"ע מפאנו מביא שבכל מקום שנכתב בגמרא "שתיק רב", הכוונה הוא שרב אמר הלכה זו על פי סודות הקבלה, וכאשר שאלו אותו על כך לא רצה להשיב את האמת שהענין הוא על פי קבלה, ולכן היה שותק. זהו ענין נחוץ - לזכור ולדעת בעת שלומדים תורה, כי בכל דבר ישנם סודות גדולים וגבוהים עד מאוד, וזו סיבה לשמחה הגדולה בחכמת הקבלה.

יש ענין נוסף בזה, אף בהלכות היומיומיות שלנו שאנו נוהגים על פיהם, אנו מוצאים רבות שנוהגים על פי קבלה - על פי מה

פר יוחאי אש"י יולדתך אש"י העם הם לומדך

עומדים אנו לפני היום הגדול של ל"ג בעומר - יומא דהילולא של התנא הקדוש רשב"י, וראוי להתבונן בענין חכמת הקבלה המיוסדת על תורת רשב"י, ומה שייכות חכמה זו לאנשים פשוטים כערכנו. בעת שמדברים על השמחה הגדולה של הרשב"י שגילה את סודות התורה ופנימיות התורה, עולה לפעמים מחשבה בליבו של אדם: "לשמחה מה זו עושה"? מה לי ולשמחה גדולה זו? הרי אינני עומד בדרגה זו ואיני לומד את חכמת הקבלה.

דוגמה לדבר, אם ישמעו שבישיבה פלונית הוציאו לאור ספר נפלא על מסכת יבמות, מובן שמי שאינו לומד כעת מסכת זו ואינו עוסק בענייני יבמות לא יתרגש כ"כ מהענין, כמו"כ אם תגיע הבשורה שנמצא כתב יד עתיק מהרשב"א לגבי היתר עגונות, הדבר לא ירגש כלל את מי שאינו עוסק בענייני היתר עגונות. מדוע אם כן יש מקום להתרגשות אצל מי שאין יד ורגל בחכמת הקבלה? התנאים ההכרחיים שבלעדם אי אפשר ללמוד קבלה כדי להבין זאת, יש לדעת שישנם שני חלקים. חלק אחד הוא הלימוד הקבלה, ועל זה ידוע מה שפסק הרמב"ם ש"אין ראוי לטייל בפרד"ס אלא מי שנתמלא כרסו בלחם ובשר", וזה בלשון מליצה: כמו שבאכילה, האדם צריך תחילה לאכול את הדברים הבריאיים כמו לחם ובשר, ורק לאחר מכן להחנות את נפשו בתענוגי טיול וכדומה - כך גם בלימוד, רק מי שמילא כרסו בש"ס ופוסקים יכול להתחיל בלימודים אלו, וכך פסק הרמ"א להלכה.

וזה לכאורה דבר תמוה, הרי אנו רואים תלמידי חכמים

אם כנים הדברים, חזרנו לקושיא הראשונה שיש השואלים את עצמם: מה לנו ולשמחה הזאת של חכמת הקבלה שזוהי שמחת התנא רשב"י ובפרט על פי שאמרו צדיקים כי "רשב"י לכל אפילו לפחותים", מה לפחותים ולחכמת הקבלה? הרי אסור לכל אחד ללמוד חכמה זו?

על כך יש לומר ראשית, את מה שנאמר מרבי חיים וויטאל צוק"ל שאי אפשר בשום אופן להבין באמת תורת הנגלה ללא חכמת הנסתר, וזה לכאורה דבר תמוה, הרי אנו רואים תלמידי חכמים הבקיאיים במסכת מסוימת או בענין מסוים ויודעים אותו על בוריו ללא שמץ ידיעה בקבלה? אלא הפשט הוא, שבכל ענין שבנגלה, במידת מה, תמיד ישנה נקודה מסוימת הבנויה על גזירת הכתוב. דוגמה לדבר ממסכת בבא קמא לגבי דין ארבעה וחמשה, שנאמרו בזה סברות רבות לגבי החילוק של שור ושה וכו', אבל השאלה עולה

שגילו לנו חכמי הקבלה מעבר להלכות המובאות בשולחן ערוך. דוגמה לדבר: הכנת נטילת ידיים של שחרית ליד המיטה. על פי הלכה אין זה חמור מאוד ואפשר ללכת בכל הבית קודם הנטילה, אך על פי קבלה וחסידות הענין חמור מאוד. בשם הרה"ק רבי זושא מאניפולי זצוק"ל מובא: "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים" - היינו מי שאינו הולך טרם הנטילה שחרית - "ובדרך חטאים לא עמד" - היינו שאינו עומד לפני שנוטל ידיו - "ובמושב לצים לא ישב" שאינו יושב טרם הנטילה.

דוגמה לדבר ה'חידקים' שכיום יודעים רבות מהם

זו דוגמה אחת מני רבות לענין שעל פי הלכה אינו כ"כ חמור ורק על פי קבלה וסודות הרשב"י נתגלה לנו חומר הדבר. וצריך לומר שבשנים קדמוניות ידעו יהודים בעצמם ממה להיזהר, ובדורת אלו הוצרכנו לחכמת הקבלה כדי לדעת ממה להיזהר. דוגמה לדבר ה'חידקים' שכיום יודעים רבות מהם, אף שאין רואים אותם בעיניים, אך אי אפשר לחלוק על המציאות שרואים אנשים חולים שמערכת החיסונית שלהם נפגעה ועלולים להיפגע מכל חיידק ולמות חלילה. כך גם הקבלה מלמדת אותנו ממה עלינו להיזהר בעיניים רוחניים טמירים ונעלמים שכיום איננו יודעים מהם בעצמנו, ולכן מקפידים מאוד לקחת בזריזות מים אלו ולשפכם כי הם מפריעים לקדושה. מצאנו בגמרא: "כל הפוסל במומו פוסל" - טעם הדבר הוא כי כאשר האדם עצמו נגוע במום, הוא אינו חש בפחיתות המום וחושב בעצמו שכולם סובלים ממום זה. כך גם אדם שאינו מקפיד על גינוני קדושה וטהרה, כמו ב'נעגל וואסער' וכדומה, הרי הוא מאבד מקדושתו. ועדינות נפשו עד שאינו חש במעלת אחרים שהם זהירים יותר וניחנים בקדושה עליונה יותר ממנו.

דוגמה נוספת, בתפילת שחרית כל בוקר, בחלק ה'פסוקי דזמרה' על פי ההלכה הפשוטה יש מקומות שניתן לדלג בהם חלקים או לדלגם לגמרי בשעת דוחק, אך על פי קבלה מובא ש'פסוקי דזמרה' הוא מלשון: "מזמר עריצים" שהם מקצצים ומזמרים את כל הקליפות והטומאות המפריעות לתפילה, וכאשר הולכים לפי חכמת הקבלה יודעים אנו היטב שאין לנו לדלג שום מזמור ופסוק מפסוקי דזמרה, וזה דוגמה לחידוש מעשי על פי קבלה, שיש לשמוח רבות בכך.

ואגב, השל"ה הקדוש" אומר על הפסוק: "סביב רשעים יתהלכו" שישנם קליפות רבות העומדות סביב לתפילה ואינן מניחות אותה לעלות, ורק ע"י אמירת פסוקי דזמרה חותכים אותן ומכניעים אותן לגמרי. ראינו גם פשט על הלשון: "הבוחר בשירי זמרה", ולכאורה הוא לשון כפול שירים ו'זמרה', אלא התשובה היא שהקב"ה בוחר בשירים שהם מזמרים ומכריתים את כל הקוצים, ואין כאן כפל לשון.

ופעמים רבות שומעים שהרופא קורא לתרופה בשם אחר לגמרי

בימינו ניתן לראות משל לזה מתרופות הנמכרות בחנות, ופעמים רבות שומעים שהרופא קורא לתרופה בשם אחר לגמרי

ממה שמופיע על תווית התרופה, זאת מפני שהרופא הוא היודע את סודה של כל תרופה ומהו פנימיותה - המרכיבים הפנימיים שבה, והוא מכנה אותה בלשון המקצועית כפי עיקר פנימיותה של התרופה. מובן שאי אפשר לזלזל במה שהרופא המקצועי אומר לגבי התרופה.

מצאנו למשל בספר 'קרבן אורה' שעל פי קבלה אסור להפסיק בקדיש בין המילים: "עלמייא - יתברך", ואם מפסיק, הרי הוא כ'מקצץ בנטיעות' לכן אכן מקפידים אצלנו על כך, וזה מפני שאנו יודעים שיש סודות גדולים באמירת הקדיש ועלינו ללכת לפי חכמי הסוד.

דוגמה נוספת מ'קריאת שמע', מובא בגמרא שמי שמדקדק היטב באמירת ק"ש ואומר ברור כל תיבה, מצננים לו גיהנום, כמו שהוא צינן את עצמו והתאמץ לומר במתינות ובבירור כל מילה. משכך, אדם רוצה לומר לפעמים כל תיבה כמה פעמים כיוון שמרגיש שלא אמר בבהירות מוחלטת את התיבה בפעם הראשונה, אולם, על פי קבלה אין לומר שוב שום תיבה פעם שנית, כפי שמובא ב'בן פורת יוסף' לבעל ה'תולדות' הקדוש מביא בשם הבעש"ט הקדוש, כי ידוע שאין תיבה שאין בה פנימיות ה' וניצוצות דקדושה, וכאשר אדם חוזר ואומר שוב את התיבה, הרי הוא כאילו כופר במציאות קדושת ה' השורה במילה הראשונה שאמר אף שלא כיוון בה, לכן אין לחזור שוב על התיבה אלא אם לא כיוון היטב יחשוב בליבו את כוונת התיבה ההיא.

מסופר על מרן ה'חזון איש' זצ"ל שראה פעם אחד שמדקדק מאוד וחוזר ואומר כמה פעמים כל מילה בקריאת שמע, שאל אותו החזון איש על מה ולמה עושה כן, והזכיר הלה את הגמרא "מצננין לו גיהנום", שאל אותו החזון איש האם אתה רוצה שהגיהנום יהיה אצלך כ"כ מצונן עד שתהיה בהקפאה ???...

זוהי אפוא שמחה גדולה מאוד שהצדיקים לימדו אותנו כיצד לנהוג בכל דבר על פי הקבלה וכך להינצל מכל מיני מרעין בישין, אשר רק לעתיד לבוא נוכל לדעת את גודל הריוח שהרווחנו. מאותה זהירות. שנקטנו בכל דבר שלא לבוא חלילה לידי טומאות וסכנות כלשהן, וזו כבר סיבה גדולה לשמוח מאוד בגילוי סודות תורת הרשב"י בימים אלו של ל"ג בעומר.

(מתוך הספר 'הבינני' - פסח- שבועות)

"ואז אני חוזר הביתה בלי מצב רוח ומעניש את האחד, שלא ייסע באופניים עד יום שני, ואת השני בעונש אחר, וזה עושה לנו מצב רוח רע, מה אני יכול לעשות בענין הזה?" - שאל האב

בדרכי החינוך של מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

וְשִׁמְרֶתֶם מִצְוֹתַי וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם (כב לא)

באחד ה'חדרים' היה ילד קשה, שהאבא דרש מהצוות בחיידר להרביץ לו כדי להעמיד אותו במקום. המנהל לא הסכים לרעיון של האב, אך האב הגיע לצוות ודרש את הדרך הזו שוב ושוב. המנהל הציע לו: הבה נרד לבני ברק ונשאל את הרב שטיינמן.

הם נכנסו. האב הציג את מצבו של הילד שהוא מאד קשה וחוצפן, וחשוב לתת לו סטירה מתי שצריך.

רב אהרן-לייב הביט עליו בתמיהה: **מדוע לא די לך בצעקה וגערה?** האב החל לצחוק.

מדוע אתה צוחק? התעניין גדול הדור הרב חושב שלא ניסינו לצעוק עליו?

אה, ניסית וזה לא הועיל... אז אם כן, אתה חושב שכאשר תרביץ לו זה כן יועיל, כי את הנשק הזה לא ניסית.

ומה יקרה כאשר תנסה את העצה הזו, תרביץ ותרביץ, וגם זה לא יועיל, מה אז תעשה? האם תוציא חרב ותהרוג אותו? היום מחנכים באהבה - סיים רב אהרן-לייב, והחכים מעט את האב המתוסכל

כל מה שאנשים חושבים כיצד להשיג הערכה וכבוד, האמת שה-כ-ל הפוך!

שני הורים אובדי עצות, כאובים ומתוסכלים, הביעו את דעתם האישית, כיצד לדעתם אפשר להשיג את הסמכות מול הילדים בבית ומול התלמידים בכיתה, וכשסיימו שאלו: מה דעת הרב על כל מה שאמרנו?

הם קיבלו תשובה: **כל מה שאנשים חושבים כיצד להשיג הערכה וכבוד, האמת שה-כ-ל הפוך! מנסים בדרכים שאמרתם לתבוע את הכבוד, וזה פועל להיפך.**

כאשר ילדים רואים שאבא מתכעס מכל דבר, רוצה מאד שיכבד ואותו, הילדים לא יקבלו ממנו שום דבר, וגם כמובן לא יכבדו אותו באמת, ואם קורה שאבא מתנהג בגסות, לא מכבדים אותו.

בנו של החפץ חיים סיפר, כי לאביו לא היה בכלל מקום מיוחד בבית, אלא ישב בסעודות עם כולם לא בראש השולחן. וכי הוא הפסיד מכר, להיפך, כיון שיש כמו כולם, היה להם דרך ארץ ממנו. הם ראו שהוא לא דורש את העצמיות, ואז כבדו אותו!

כיצד יש לנהוג בסעודות שבת בבית עם ילדים קטנים

הילדים הציקו לו לאברך פלוני... מה קרה?

הם לא ישבו כחייילים ב'שולחן שבת', הוא הרגיש מצוקה. והרגיש כי הם מציקים לו, (כאילו הזאטוטים מבקשים את רעתו) בדרך כלל התגבר על עצמו שלא לכווס עליהם. בשלב מסוים החלט לגשת לשאול את הרב שטיינמן:

"כיצד יש לנהוג בסעודות שבת בבית עם ילדים קטנים, שאין להם סבלנות לשבת ליד השולחן, האם כדאי לקצר את משך זמן הסעודה כדי שהם יצליחו לשבת ליד השולחן בזמן המועט, או שהסעודות תמשכנה כרגיל, והילדים יתעסקו במשחקיהם"

"למה לקצר? ישחקו? שישחקו!..." - השיב לו הרב למימר - כי השאלה אינה מתחילה.

אם האבא ישיר זמירות, מסתמא גם הם ישירו

"היה לי טוב, שהיה את מי לשאול ולשאול על הכל" - אמר האומר. וזו היתה שאלתו את הרב שטיינמן:

"האם ראוי להכריח את הילדים בגילי 7-8 לשבת בליל ש"ק ליד השולחן זמן ממושך, וכן האם להכריחם לשיר זמירות שבת?" רב אהרן-לייב: **על פי רוב. מה שבא בכפייה, מתנקם אחר כך. אכן, מה שכתוב בתורה - חילול שבת, וכן דברים המפורשים בהלכה כמו מוקצה וכדו', צריך לפעמים להכריח ולהעניש על כך, אבל לגבי מה שאתה שואל וכיוצא בזה, רוב אלו שהתקלקלו, נגרם הקלקול בגלל כפייה. וסיים לענין למעשה, אם האבא ישיר זמירות, מסתמא גם הם ישירו, אם לא בפעם הראשונה אז בשניה או בשלישית, אבל אם רק יראו שהוא אומר להם לשיר - לא יצא מזה כלום (ע"פ קונטרס 'כשחר אורח').**

תמיד בשבת אני עצבני על הילדים

"תמיד בשבת אני עצבני על הילדים, כי אני עובד קשה במשך ימות השבוע ובשבת הולך עם הילדים לבית כנסת, וכאשר רק מתחילים לקרוא בתורה הם יוצאים החוצה, וגם באמצע התפילה מפעם לפעם הם יוצאים מהתפילה ולא שומעים לי, ואז אני חוזר הביתה בלי מצב רוח ומעניש את האחד שלא ייסע באופניים עד יום שני, ואת השני בעונש אחר, וזה עושה לנו מצב רוח רע, מה אני יכול לעשות בענין הזה?" - שאל אב יקר, שרב אהרן לייב הכירו היטב.

ויקיפדיה

בארגון הכנס לא מוצא חן בעיניו" - ניסו לשאול, אבל הוא שתק ולא הסביר את עצמו.

נכנסו אליו מארגני הכנס בשנית, והתחננו שיאות לשאת דברים, ואז פתח בכיוון בלתי צפוי, על הכל הם חשבו רק לא על הכיוון הזה. כשעננה של כאב משוכה על פניו: "בנאומי מוטל עלי לעורר על דברים שבהם המורות 'לא בסדר', כי לגבי הדברים שהם פועלות ומתנהגות כראוי אין צורך לדבר, ויש ב"ה כל כך הרבה דברים שהם מושלמות בהן, מה שנותר להצביע הוא על העוולות או חצאי עוולות וטעויות שלהן, המשימה הזו קשה עלי במיוחד בימים אלו שאינני בקו הבריאות, כי צריך לב מיוחד כדי לדבר תוכחה למורות שהולכות לעבודה במסירות נפש להביא פרנסה לבית, ואח"כ נמצאות עם הילדים במסירות, וכל עול הבית עליהם, רובן ככולן ב"ה, עומדות לעזרה לאברכים הלומדים תורה (ומה רב שכן ומעלתן!) אין לי כעת את הכוחות לדבר בתחום הזה בפניהן.

בדרך אגב קיבלו מושגים, לכמה אנרגיה זקוק 'גדול הדור' כדי להוכיח את הרבים.

(מתוך הספר 'חכימא דיהודאי')

הביט עליו: "ומה אתה עושה?"

"אני כל העת בפנים עם הסיפור והחומש".

"זה מספיק".

בנוסח נוסף: **"העיקר שאתה תשב במקום, והילדים יראו שאתה**

רציני, וגם הם יהיו לאט לאט רציניים".

הדוגמא האישית של האב, היא הדרך העיקרית לחנך, - לדוגמא

של שמחה בתפילה ושל אושר ומצוות ובמעשים טובים.

ואם תפסיקי לגעור בו יהיה לך גן עדן

"אחד הבחורים שטיפלתי בו היה עקשן גדול" סיפר יהודי המסייע לנערים, "בעקבות עקשנותו, אמו היתה גוערת בו מאד ובתמידות. דיברתי עם האמא כמה פעמים שכדאי שתנסה ללכת עם הבן בצורה יותר עדינה וכך יהיה יותר קל לטפל בו, אך היא היתה איתנה בדרכה שזו חובת החינוך שלה, והילד הוא עקשן מובהק עוד מגיל קטן, וזו הדרך להתנהג איתו.

כיון שמבחינתי, היה קשה לי מאד לטפל בו מחמת המצב הזה, אמרתי לה כי אינני מוכן להמשיך לסייע לבנה אלא אם כן תשאל 'אדם גדול' כיצד לנהוג עם הבן. היא הבינה והסכימה ובקשה לדבר עם הרב שטיינמן.

שאלתי רשות מרב אהרן-ליב להכניס לחדרו את האשה ובעלה, הוא הכיר אותם ואת הפרשיה ונתן את הסכמתו שיכנסו. מרן שמע מהאבא וממני את הבעיות ואת הרקע, הקשיב בסבלנות, ואז שאל אותה:

"למה את גוערת בבן כל כך הרבה?"

כיון שזה תפקידי לחנך את הבן והוא עקשן, אני מרגישה שאם לא אעשה כך יהיה לי גיהנום.

כששמע זאת, נעמד על רגליו, ואמר לה בתקיפות גדולה: **"אני מבטיח לך שאם תמשיכי כך יהיה לך גיהנום, ואם תפסיקי לגעור בו יהיה לך גן עדן".**

אין לי כעת את הכוחות לדבר בתחום הזה

הערכה שלו לאמא יהודית - שומרת תורה ויראה, ונשות אברכים היתה עצומה, עד שהקרובים, נדהמו מפעם לפעם, לקבל הצעה לטפחיים המכוסים בפנמיותו של מנהיג דור 'עקבתא דמשיחא'.

תכננו כנס ענק למורות, בהשתתפות מרן הרב אלישיב, הרב וואזנר ועוד. מטרת הכינוס: לעורר ולחזק את הטעון תיקון.

ביקשו ממרן הגרא"ל שישתתף ואף ישא דברי התעוררות ותוכחה. הוא השיב בחיוב לבקשת השתתפותו אבל בשלילה לבקשת הנוספת. לא הבינו מדוע, מה טמון מאחורי המניעה שלו, "אולי משהו

לקבלת הגליון במייל, הערות והארות: A950850750@gmail.com

נתאר לעצמנו, שבאמצע תפילת נעילה המרוממת בסלבודקא, יכנס פתאום חמור, ויעמוד סמוך לחזן. כל הציבור הקדוש באלפיו באמצע תפילת נעילה, כמלאכים ממש...

הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל על מדותיהם ולבם הטהור של גדולי ישראל

כִּי יוֹם כְּפָרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם (כח)

נביא דוגמא מה זה 'גדולי ישראל'.

יש ספר של רבי שלמה קלוגר - "האלף לך שלמה", שם בספר בהלכות יום הכיפורים (סימן שנ"ח) יש תשובה שהוא כותב לבעל עבירה גדול שה' ישמור, שנכשל בעבירות, והוא מסדר לו תיקון תשובה, וכשאני קראתי את התשובה הזו התקבל אצלי הרושם; שהנה כאן יושב במרום הפסגה 'גדול הדור' רבי שלמה קלוגר, ובא לידו מעשה של כזה בעל עבירה, והוא יושב במרום כסאו, ומורה דרך לעבריין הזה שרוצה לחזור בתשובה איזה תיקוני תשובה הוא צריך לעשות, והנה בסוף התשובה הוא כותב "וה' הטוב יכפר בעד האיש ההוא... וגם בעדי". - כמה מליארדים שוות המילים האלה! - רבי שלמה קלוגר לא מרגיש את עצמו שהוא יושב במרום הפסגה ומורה דרך לשב, אלא הוא כביכול שווה איתו. - ה' יתברך יכפר בעד האיש ההוא ובעדי... דבר ראשון הוא חושב שאני אחזור בתשובה. זו התעוררות גדולה מאד למי שיש לו קצת לב והוא עדיין קצת בשר.. - לא לגמרי אבן!...

כך חשבו וכך חושבים גדולי ישראל בכל הדורות. ויש כאלה שלא מבינים את זה "באזני כסיל אל תדבר כי יבוז לשכל מְלִיךָ" (משלי כ"ג ט').

הסבא מסלבודקא זי"ע המשיל על זה משל למה הדבר דומה. נתאר לעצמנו, שבאמצע תפילת נעילה המרוממת בסלבודקא [אצל הסבא מסלבודקא תפילת נעילה זה שיא הרוחניות שבן אדם יכול להגיע, הוא מגיע למלאכיות], יכנס פתאום חמור, ויעמוד סמוך לחזן. כל הציבור הקדוש באלפיו באמצע תפילת נעילה, כמלאכים ממש... בהתרוממות הרוח... ושמה עומד החמור הזה. הוא מבין משהו? לא מבין! ופתאום הוא נותן נעירה!...

כך גם מי שאין לו שייכות לדברי תורה וקדושה, ודברי טהרה, ודברים חכמים ונבונים, כשאתה מדבר אתו, זה כמו החמור שעומד ליד החזן בישיבת סלבודקה באמצע נעילה!...

באמצע היה חסר לו מברג, אז הוא פנה לבעל הבית

סיפר לי יהודי בבני ברק, שמשפחה חילונית מראשון לציון שרוצים לחזור בתשובה הזמינו אותו להכשיר להם את המטבח, והיתה שם עבודה גדולה; להכשיר את הכיור ואת השיש, ולצורך כך הוא הביא אתו כלי עבודה. באמצע היה חסר לו מברג, אז הוא

פנה לבעל הבית, ושאל אולי יש לכם מברג? אמר בעל הבית שאין להם. אמר אותו יהודי שהוא יגש לשכן ויבקש, אמר לו בעל הבית: אל תשלה את עצמך, כאן לא משאילים דברים, אצלנו 'אדם לאדם זאב'... אין דבר כזה להשאיל.

אמר לי בעל תשובה אחד, שהוא חזר בתשובה בזכות שהוא הלך בבני ברק רחוב אחד ממספר אחד עד מספר תשע עשרה, והוא ראה שכמעט בכל בנין יש גמ"ח; כאן גמ"ח להשאלת כלים, וכאן גמ"ח להשאלת מכשירי רפואה, וכאן גמ"ח להשאלת תרופות, וכאן גמ"ח שלווים כסף בלי ריבית... - הם בכלל לא חונכו בכיוון כזה. כי אצלם קנאה תאוה וכבוד זה לכתחילה! ומזה הוא נהיה בעל תשובה. הוא ראה שכך נראים יהודים חרדים, כך נראים יהודים תורניים, כך נראית התורה.

הם מסכנים ולא מסוגלים להבין שבן אדם יכול לחיות עם אהבת הזולת, שבן אדם יכול לחיות בלי 'עולם הזה' בכלל, שבן אדם לעצמו אין לו שום דבר, אין לו שום שאיפות לא לגשמיות ולא לנכסים ולא לכבוד. הלב שלו דופק רק כמו שהתורה מעונינת.

הוא רצה להיכנס לר' משה פיינשטיין

סיפר לי יהודי הגר כאן ב'זכרון מאיר', שבפעם הראשונה שנסע לאמריקה הוא רצה להיכנס לר' משה פיינשטיין, כל אחד שנסע לאמריקה מרגיש בעצמו איך אפשר להיות באמריקה בלי לבקר אצל 'ר' משה פיינשטיין', וכך גם הוא רצה להיכנס ולבקר אצל 'ר' משה. הוא היה בטוח, כך הוא אמר לי, בטח 'ר' משה פיינשטיין גר באיזה ארמון, או לכל הפחות דירת קוטג' יפה, משהו מיוחד, ולפחות עם כמה משמשים שעומדים בדלת, ועם שעות קבלה, ופעמונים ושאר אביזרים. לבסוף, כשהוא מגיע ושואל היכן גר 'ר' משה? אומרים לו, תלך שם ב'איסט-סייד', ארבע חמש חמש אף בי אר... ושם באחת מדירות הבנין גר 'ר' משה... הוא הולך, דופק בדלת וכשפותחים לו הוא מבקש להיכנס אל הרב פיינשטיין, אומרים לו 'הוא בישיבה'... הוא לא הבין, וכי אדם בדרגה שלו, במעמד שלו - של 'גדול הדור' יושב בישיבה? הוא חשב, יתכן שהיה איזה ענין דחוף שהיה 'ר' משה צריך ללכת בשבילו לישיבה. הוא הולך לישיבה, מגיע עולה לישיבה... ושם בהיכל הישיבה יושב 'ר' משה ליד השולחן ולומד.. הוא אומר "שלום עליכם". 'ר' משה משיב ומקבל אותו שם במקום... אומר המספר, שהוא חשב שר'

משה יכניס אותו לאיזה חדר מכובד, לסלון, לטרקלין וכד', והנה, לא. כאן הוא מקבל אותן ושח כל מה שהוא רוצה לומר בניחותא. ובאמצע מגיעים טלפונים, טלפונים, טלפונים... זה שואל שאלה וזה שואל שאלה, ולכולם הוא עונה בסבלנות ובנחת...

זה ה"לב טוב"... זה ה'הוי מקבל את כל אדם בסבר פנים יפות' זה מי שרוח המקום נוחה הימנו, וזה ה'לא מחזיק טיבותא לנפשיה. וכשהוא גומר איתו הוא קם, ר' משה, ומלווה אותו... לא מחזיק טיבותא לנפשיה.

לא עושה מעצמו שום דבר, ובאמצע הוא רואה שר' משה קם, ניגש ומסדר את הספרים בארון... הוא ראה שספר לא עומד שם בצורה מסודרת, אז הוא קם וסידר אותו, לא מחזיק טיבותא לנפשיה, לא מחזיק...

מעכשיו ואילך אני קורא לך, מורי ורבי אלופי ומיודעי

אחד ממתפללי בית הכנסת 'ירחי כלה', אשר למד בישיבה בבאר יעקב מיד אחר פתיחת הישיבה לפני חמשים ושלוש שנים, סיפר, שלמדו בישיבה מסכת נדרים, והוא אמר "חבורה" בסוגיא של 'ידות נדרים'. ואמנם הוא לא זוכר מה שהוא אמר אז, אבל הוא זוכר שהיתה שם איזו נקודה של חידוש בהבנת הענין של 'ידות נדרים'. ודרכם אז בישיבה היה שנכנסים אל ראש הישיבה, הגאון רבי משה שמואל שפירא, ואומרים לו את מה שאמרו, או לפני שאמרו או אחר כך. על כל פנים הוא נכנס אל הראש ישיבה, ר' משה שמואל, לומר לו את מה שהוא אמר, וכשהרצה לפניו את חידושו, ר' משה שמואל לא פחות ולא יותר, קם...

הוא היה אז בחור צעיר ור' משה שמואל הוא הראש ישיבה. ר' משה שמואל קם... ואמר -מלוא קומתו. 'מעכשיו ואילך אני קורא לך, מורי ורבי אלופי ומיודעי. זה כמו שכתוב בפרקי אבות [פ"ו מ"ג], שאפילו לא למד מחברו אלא דבר אחר צריך לנהוג בו כבוד. זוהי אצילות... וזה מידות טובות.

הוד שבאצילות -מכתב

... לא אכלא את עטי מלכתוב, שהנה זכיתי לגור שבע שנים [תשכ"ה - תשל"א] בבית מו"ח איש החמודות פאר המעלות והמידות רבי שלמה כהן זצ"ל, אשר לא הניח אחריו כמותו בשגב אצילות מידותיו הטהורות הקדושות האלקיות, הלואי אזכה ללמוד מזה בס"ד.

והנה יום אחד בא אליו איש אחד, והודיע לו שראה שנדפסה בארה"ב מהדורה חדשה של ספרי שאלות ותשובות "בנין שלמה" [על אורח חיים], ו"עצי ברושים" [על יורה דעה מזקנו מאור הגולה ה"חשק שלמה" זיע"א. ויען האיש ההוא ויאמר לרבי שלמה כהן זצ"ל. הלא אתם היורשים היחידים בכל העולם של הספרים הללו, שהרי לסבא שלכם ה"חשק שלמה" הי' רק בן יחיד אחד [מלבד שש בנותיו, שהיו נשותיהם של גדולי ישראל] אברהם יעקב הכהן זצ"ל, ולא נשאר ממנו אלא בן יחיד, רבי שלמה כהן, ואיך זה יבוא

מישהו ויעשה כזה מעשה גזילה לעין השמש להדפיס את ספריו, אשר באמת שייכים הם רק לכם. ואתם צריכים לתבוע ממנו תשלום גדול, ואם יסרב - אז לתבועו לדין תורה וכו' וכו'. כזאת וכזאת דיבר האיש הנ"ל.

ואשרי עין ראתה את תגובתו של רבי שלמה כהן זצ"ל: אני מודה לכם מאוד על הבשורה הטובה שבישרתם לי עכשיו, איש טוב מבשר טוב, כי זה שנים רבות שליבי נוקפי על שאין אני חוזר ומדפיס את ה"בנין שלמה" וה"עצי ברושים" של הסבא שלי זצ"ל, לא למטרות רווחים, אלא להגדיל תורה ולהאדירה, שהרי הספרים אזלו זה מכבר, ועלי מוטלת

החובה להפיץ בעולם את תורת הסבא זצ"ל, ועד עכשיו לא עלתה בידי. והנה באתם עכשיו ובשרתם לי בשורה טובה, שמלאכתי נעשתה ע"י אחרים, וב"ה הספרים הודפסו שוב, והם בהישג יד של כל המעוניין בהם. אקווה לרכוש את הספרים אצל איזה מוכר ספרים כאן, ואראה שם את שם וכתובת המדפיס הנוכחי, ואכתוב לו מכתב תודה וברכה... אפילו לא עלתה על דעתו שלפחות עותק אחד מהספר מגיע לו בחינם מהמו"ל הנוכחי. וכך עשה, קנה את הספר בחנות ספרים, ונכנס הביתה בכזו שמחה עצומה, אשר אי אפשר לתארה למי שלא ראה אותה, והקב"ה אומר לפמליא דילי: ראו בריאה שבראתי בעולמי... והי' רצון שאלמד מזה בעזהשי"ת. (מתוך הספר 'משיבת נפש')

ניגש אליו לאחר מכן ואמר לו: "מה זה? איך אתה חולץ את התפילין בזמן חזרת הש"ץ? הרי אסור לחלוץ את התפילין בחזרת הש"ץ, אפילו כדי להניח תפילין דרבנו תם

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א על 'והוי דן את כל האדם לכף זכות'

היא לא מעוניינת לריב, מסכנה, אבל מתוך הקושי והלחץ היא מתפרצת.

והוי דן את כל האדם לכף זכות!

הרב אלימלך בידרמן שליט"א מספר על כך סיפור יפה, שהוא משל: בניו יורק הייתה הלוויה. אדם אחד כל הזמן היה בוכה בכי תמרורים. הוא געה בבכייה ממש, וגרם אף לאחרים לבכות ביתר שאת. אחרי שכולם כבר הלכו, ונשארו רק בני המשפחה, ניגש אדם אחד ושאל אותו, "כבודו הכיר את המנוח?". "לא, לא היכרת". "אתה קרוב של המשפחה?". "לא".

"אז למה אתה בוכה בכי נורא כל כך?".

"אומר לך את האמת. באתי לאמריקה לאסוף כסף להכנסת כלה, כי בתי צריכה להיכנס לחופה, והחתן לא מסכים להתחתן, אלא אם כן יביאו לו נדוניה חשובה. כבר שלשה חודשים אני אוסף עשרה דולר מזה וחמישים דולר מההוא, ואת כל מה שאספתי ביגיעה גדולה שמתי באיזשהו מקום. עכשיו אני עומד לחזור הביתה, ובאתי לקחת את צרור הכסף, אך מישוהו גנב את הכול. ליבי נשבר. כל כך כואב לי, שאינני יכול להתאפק מלבכות. אם אשב באיזה מקום ואמרר בבכי, יאמרו עליי שאני משוגע. אמרתי לעצמי, אלך לבית החיים, שם הרבה אנשים בוכים, וגם אני אוכל לבכות. כאן לא יסתכלו עליי כמו על משוגע..."

הבכי שלו לא היה בגלל ההלוויה. לא בגלל הסיבה הנראית לעין. גם אם האשה צועקת, זה לא בגלל איזו סיבה טיפשית, כפי שאולי נראה לעין. יכול להיות שהיא כלל אינה בוכה מכיוון שבעלה בא מאוחר, אלא שיש בליבה מועקה גדולה, לחץ וחשש, והיא אינה יודעת היכן לפרוק את המשא הכבד. שלא במתכוון היא פורקת אותו על בעלה, בגלל דבר מסוים שהוא עשה, ושכלל לא הייתה מתמרמת לגביו לולא הקשיים והכאב שבלביה.

אם אדם אמר לך משהו פוגע, תאמר לעצמך שאולי לא הבנת אותו נכון

הציווי לדון לכף זכות אינו רק לגבי אדם מסוים, אלא האדם צריך תמיד, בהיותו בביתו או עם חבריו, בכל מקום ובכל זמן, להעמיד מול עיניו את דברי חז"ל הללו, "והוי דן את כל האדם לכף זכות". לא יסתכל האדם בעין רעה, חס ושלום, אלא יסתכל תמיד בעין טובה. הקב"ה ברא לאדם שתי עיניים, האחת כדי לראות את הטובות של חברו, והשנייה לראות חסרונות עצמו, כדי שיוכל לתקן. הבעיה היא שאדם הופך את היוצרות: בעין אחת רואה את המגרעות של חברו, ובעין שנייה רואה מעלות עצמו.

רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, היה מכונה "סנגורם של ישראל", כי תמיד היה מלמד סנגוריה על כל יהודי. וכן ראוי לכל אדם לעשות, לדון את זולתו לכף זכות ולא לחובה.

נְאִישׁ כִּי יִתֵּן מוֹם בְּעַמִּיתוֹ (כד יט)

שנינו במשנה באבות "והוי דן את כל האדם לכף זכות". למה הדגישו חז"ל "את כל האדם"?

בא הדבר ללמדנו, כי יש להסתכל על האדם לעומק, ולא רק בצורה שטחית. במבט שטחי, הרבה פעמים רואים רק את המגרעות והחסרונות של האדם. בפרט אם יש בלב איזשהו כעס עליו, או שיש לו הנהגות שאינן מוצאות חן בעיני הרואה. איך הוא דן אותה? לפי מה שענינו רואות.

זה נקרא "האדם", אבל זה לא "כל האדם", כי אם יסתכל יותר לעומק, וינסה לדון אותו לכף זכות, יראה שיש בו מעלות ודברים טובים. אולי יראה איך הוא עזר לפלוני, ויתר משלו, או נזהר שלא לדבר לשון הרע. או אז יגלה שהוא באמת איש טוב ונפלא.

אם יסתכל עליו בצורה כזאת, הסתכלותו תהיה אחרת. ייתכן שיראה אותו מגיב בכעס, אבל יאמר לעצמו: אולי קרה לו רגע לפני כן איזשהו מקרה מאוד מצער או מכאיב, ולכן הוא מדבר כך. לפעמים, אדם רק נכנס לביתו, ומייד אשתו מטיחה בו עלבונות. "איך עומד במילה שלך! תמיד אתה בא מאוחר!". מה קורה במקרה כזה? אם ידון אותה באופן שטחי, רק לפי התנהגותה עכשיו - יחטא את המטרה. עליו להסתכל על "כל האדם". יזכיר לעצמו, שבבוקר הוא קם ויצא מהבית, בהפטירו: "כל טוב ושלום..." העול לא עליו. היא קמה וחיתלה את הילדים, ניקתה אותם והאכילה אותם. התינוק הקיא, והיא ניקתה אותו ואת כל מה שהתלכלך מסביב, ושוב האכילה את הילד, ואז זה הכה את זה, וזה בכה... והיא הייתה צריכה לדאוג לכל ולכולם. איזו טרחה הייתה לה, איזו עבודה קשה כמעט כל הזמן! אחר כך היא גם חשבה הרבה איזה אוכל להכין לבעלה, איזה תבלין יאהב, ואם לשים פחות מלח, כי בפעם שעברה זה היה קצת מלוח מדי.

היא נותנת את הדעת עליו, שיהיה לו טוב ושיהיה מרוצה. כל חפצה הוא שבעלה יבוא וייהנה, והיא מצפה למילה טובה מהבעל, אחרי שהשקיעה כל כך הרבה. אבל הוא לא מסתכל על כל ההשקעות האלה, אלא רק על הטענה שטענה נגדו, שהבטיח לבוא מוקדם ולא בא. הוא לא חושב, אלא מתחיל להתקיף: "כל הזמן יש בפך רק הערות!..."

הרב אלימלך בידרמן שליט"א מספר על כך סיפור יפה

בעצם, אם יסתכל באופן נכון, ויקיים "והוי דן את כל האדם לכף זכות", הוא יראה לעומק. הוא יראה את האמת. הוא יבין, שהיא לא רוצה להפיל עליו האשמות, רק שהיא כבר מותשת פיסית ונפשית, ויש לה צער מכל מיני תקלות וקשיים שהיו במשך היום. היא גם חוששת שאחרי כל הטרחה שלה, בעלה יאמר: "אוף, עוד פעם לא יצא לך טעים".

מוסדות אור החיים

בבת אחת נמצא גם הארנק, והאישה הבינה, שהקב"ה רצה להחזיר לה את המעטפה מלפני חודש, ואילמלא אבדת הארנק לא היו יודעים מי היא, ולא היה ניתן להחזיר.

ישתבח שמו לעד! כולם בחוכמה עשית! מה רבו מעשיך ה'! צריכים כל כך להיזהר שלא לחשוד, כי לפעמים טופלים על הזולת חשדות שאין בו, ואחר כך רואים כי לא היה מקום לחשד, ומצטערים צער רב על אותו חשד שווא! בכוחם של חשדות להרחיק ולפלג בין משפחות ואחים. כמה משפחות נפרדו בשל חשדות, כמה אחים אינם מדברים זה עם זה, ואפילו נעשים שונאים כל ימי חייהם, לאחר שהתעורר בהם חשד כי אחד האחים לקח מאבא כסף על חשבון ירושתם...

רב בתלמוד תורה בכיתה ה' נתן לכך דוגמא שחווה על בשרו

המשנה באבות (ב, ד) אומרת: "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו".

שואל ה"שפת אמת" (על פרקי אבות, שם): איך יגיע למקומו? והרי כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות (ברכות נח ע"א). כל אחד שונה מרעהו, ולכן לעולם אי אפשר שאדם יגיע למקומו ולדעתו של חברו!

אלא, שזו גופא התשובה... זה באמת מה שרצו חז"ל לומר לנו: לעולם אל תדון את חברך, כיוון שלעולם לא תגיע למקומו! לעולם דעתו תהא שונה מדעתך, ואינך יודע את מחשבותיו, לכן אין לך יכולת לדון אותו.

המוגבלויות שלנו מחייבות אותנו לדבוק בדרך של לימוד זכות - "בצדק תשפוט עמיתך". לעולם אין למהר לחרוץ את דינו של הזולת, גם כאשר קשה עד בלתי אפשרי למצוא צד זכות.

לפעמים אשמת הזולת כל כך ברורה, עד שאיננו מסתפקים על כך כלל, אבל נתון אחד שלא ידענו, או הסבר חדש - שופכים אור אחר על התמונה, והופכים את המציאות.

המשך בעמוד

אם אדם אמר לך משהו פוגע, תאמר לעצמך שאולי לא הבנת אותו נכון, אולי הוא לא התכוון לפגוע, ואולי יש איזשהו הסבר שאתה לא יודע כרגע. תנסה למצוא כל צד של זכות.

על המשנה הנ"ל באבות כתב היעב"ץ בספרו "בירת מגדל עוז" (עמוד קנא), שעל האדם להיזהר שלא לחרוץ גזר דין על אדם, עד שיחקור ויחזור ויחקור היטב את הדבר, ויהיה ברור לו במאת האחוזים. אם ישנו אפילו אחוז אחד שלא בטוח בו - ימנע מלחרוץ דינו, כי עלול הוא חס ושלום להרוס ולהרוג, ולגרום לרעה גדולה. זה ממש מבהיל על הרעיון, כמה זהירות צריך לפני שאדם בא לחרוץ דין על חברו, כמה חקירה ודרישה צריך קודם לכן, אפילו אם הוא בטוח בדבר ושאינו שום אפשרות אחרת, צריך להיזהר. האדם צריך להיזהר זהירות גדולה בשפיטת זולתו. בקלות אפשר להגיע לחשד שווא. כל אחד משוכנע בצדקתו ללא כל צד של ספק, אבל ברגע אחד הכול יכול להתהפך, ונקודת המבט משתנה מקצה לקצה.

היא לקחה איתה מעטפה עם כמה אלפי שקלים

אשה אחת יצאה לקניות בסופר. היא לקחה איתה מעטפה עם כמה אלפי שקלים, וכשעמדה לשלם גילתה כי המעטפה איננה! חרדתה הלכה וגברה - לאן נעלם כל הכסף?? אנשים מסביבה הצטרפו לחיפושים. אולי עמוק יותר בתיק? אולי בעגלת הקניות? אולי על הרצפה? ייתכן שבכלל שכחה אותה בחנות אחרת?

היא רצה לחנות הקודמת, אך המעטפה לא היתה שם. בלית ברירה עשתה את הדרך הביתה מדוכדכת מן ההפסד. מה אפשר לעשות?! חלף חודש ימים, והיא שוב יצאה לקניות באותו סופר. גם הפעם נעמדה לשלם - ואז גילתה לחרדתה שהארנק שלה נעלם, בפעם השנייה! התחילה לזעוק, והקימה סביבה המולה. עוד פעם הסופר הזה? מסתובבים כאן כייסים? מה קורה פה?

לשמע הקולות נזעק אחד מן האחראים שישב במשרד. "מה יש? פרצה מריבה?" בירר אצל המוכרים. "אשה אחת שצועקת", אמרו לו. הוא ניגש אליה ובירר מה קרה.

"אתה שואל מה קרה?" - זעמה הגברת - "לפני למעלה מחודש באתי לקנות כאן, ונעלמה לי מעטפה של אלפי שקלים. כעת אני באה, והארנק נעלם! יש כאן גנבים בסופר הזה!". "מה שמך?" - שאל אותה.

הגברת נקבה בשם, ועיניו אורו: "אה, זו את! לפני חודש מצאנו מעטפה שעליה רשום השם שלך. התקשרנו למספר הטלפון עשרות פעמים, ולא קיבלנו מענה. הינה, קחי את המעטפה שלך עם כל הסכום שבתוכה".

האשה הופתעה והשתתקה מייד. הודתה לו נרגשות, והתנצלה על חשדותיה. היא חושבת כל מיני מחשבות זדוניות, ויש לה חשדות רבים, ואילו הם מחפשים אחריה כבר חודש שלם כדי להחזיר לה את הכסף שאיבדה...

אולי שכחת אצלנו את ארנקך

עודה מדברת, והינה נכנס פנימה אחד העובדים מן החנות הסמוכה, פנה אליה ושאל: "קנית קודם אצלנו? אולי שכחת אצלנו את ארנקך? חיפשנו אחרייך ומישהו אמר שראה אותך פונה לסופר..."

אבא התכסה בשמיכתו, ומתחת השמיכה הניח תפילין והתפלל, היתה זו מסירות נפש ממשית. וכך מידי יום היה אבא קורא לי אל מתחת השמיכה ומתפלל עמי

הגה"צ רבי עזריאל טאובר זצ"ל על אמונה תמימה ומסירות נפש לקיום המצוות

וְשִׁמְרָתָם מִצְוֹתַי וְעֲשִׂיתָם אֹתָם (כב לא)

מורי ורבי הגרמ"ד וייסמנדל זצ"ל היה רגיל לספר את הסיפור הבא: בשנות הזעם, בזמן החיסול הסופי של עירו נייטרא שבצ'כוסלובקיה, העירו הגרמנים בשעת בוקר מוקדמת את יהודי העיר, גירשו אותם מבתייהם ודחסו אותם לקרונות בקר. משפחות שלימות, אבות, אמהות וילדים רכים, נאלצו להצטופף עד כי לו נותרו להם מקומות ישיבה, וכך תחת השמש הקופחת שחיממה וליהטה את דפנות הקרונות, עמדו ללא לחם ומים, ואין מושיע. בין אותם יהודים היה יהודי "פשוט" שהיה מגדל תרנגולות. כמו כל יתר הקטנים משוועים ומתחננים לטיפת מים, אך ליהודי זה היו דאגות אחרות.

כמו כל היהודים עמד גם הוא בדוחק ובצפיפות בקרון, יחד עם משפחתו וילדיו. בראשו, הוא מבחין מבעד לחלון הקטן של הקרון, ביהודי המהלך חופשי ברחוב. היה זה אחד מאותם יהודים שהותירו הגרמנים ימ"ש לשרת את הרייך. בעל לול התרנגולות החל קורא לעומתו: "משה, עשה לי טובה, גש לביתי והאכל את בעל התרנגולות, זכור צער בעלי חיים דאורייתא!".

יהודי זה היה נתון במצב נורא בו עלולים לאבד כל צלם אנוש. הוא היה עלול לשאת את עינוי למרום ולקראו: "רבונו של עולם, היכן צער בעלי החיים? אם איננו טובים כיהודים רחם נא עלינו כבעלי חיים והצל אותנו, אם אינני ראוי אפילו כדי להיחשב כבעל חיים, מה חטאו ילדי! הם צועקים ללחם ומים, ואיני יכול לתת להם, רחם אתה עליהם!" והנה, גם במצב בלתי אנושי זה לא נפגמה דבקתו ואמונתו של יהודי זה בהקב"ה. יהודי פשוט, מגדל תרנגולות, נאבק, כביכול ואומר: אתה רוצה לקחת ממני את האמונה ואת התורה, הריני אוחז בתורתך. אפילו עתה לא אתן לך לקחתה ממני. אפילו במצב איום זה, רצוני לקיים את מצוותיך, לשמור על ציוויך שצויתני לקיים את מצות צער בעלי חיים דאורייתא.

דברים אלו הם דברי החסיד בעל חובת הלבבות (שער אהבת ה') כתב שם על אחד מן החסידים שהיה קם בלילה ואומר: "אלוקי הרעבתי ועירום עזבתי, ובמחשכי הלילה הושבתני, ועוזך וגדלך הורתני, אם תשרפני באש לא אוסיף כי אם אהבה ושמחה בך".

פעם אמרה לי אמי

במטרה להמחיש את הדברים, נביא להלן מספר דוגמאות של גילויי אהבה עזים שגילו יהודים פשוטים במצבים קשים מאוד. גלויים אלו מגלים את סגולת נשמת ישראל ואת דבקתה בדרך המצוות למרות הקשיים המרובים:

פעם אמרה לי אמי, האם אתה חושב שלא שמרנו שבת. באושוויץ שמרנו ועוד איך! לא רק בשבת עצמה שמרנו את יום השבת, אלא במשך כל ימות השבוע קיימנו את: "זכור את יום השבת לקדשו". מה עשינו? היתה לי שם חברה אחת, אשה יקרה ויראת שמים.

היא לימדה את כולנו כיצד לשמור שבת בתוככי הגיהנום הנאצי. פעם בשבוע קבלנו בגד נקי, מה עשינו? לבשנו אותו במשך השבוע הפוך. רק ביום שישי בבין השמשות, הפכנו את הבגד לכבוד שבת. לא פעם הבחינה בכך הקאפו המרשעת, וצעקה עלינו מדוע אנחנו לובשות את הבגד הפוך, אולם מאומה לא עזר לה. לא התפעלנו מצעקותיה וממכותיה, לא הקשבנו לאימייה, עמדנו בגבורה ושמרנו על רצוננו ללבוש את הבגד הפוך. כך שמרנו את שבת קודש, יום יום, במקום צלמוות.

זהו כוחה של הבחירה החופשית שניתנה לאדם! לכל יהודי יש כוח לשמור את מצוות התורה הקדושה בכל תנאי ובכל מצב. למרות הקשיים הנוראים אי אפשר ליטול מהיהודי את הדביקות בה' ובתורתו. "אם תשרפני באש, לא אוסיף כי אם אהבה ושמחה בך"

כשנלכדנו ע"י הנאצים, דומה היה כאילו הכל אבוד

אבא זכרנו לברכה, היה גם הוא דמות יהודית מיוחדת. הוא היה יהודי שאמונתו לא פסקה כל עוד היתה נשמת חיים באפיו. בכל התלאות שעבר לא זו מאמונתו התמימה אפילו כמלוא נימה. כשנלכדנו ע"י הנאצים, דומה היה כאילו הכל אבוד. אולם אבא, שלא איבד את בטחונו בה', נמלט באמצע הדרך, והצליח בניסי ניסים למצוא אותנו לאחר מכן. הוא אסף אותנו, את ארבעת ילדיו וכן עוד שתי דודות צעירות וכך נמלטנו. הסתתרנו בבודפסט, מחופשים כגויים, אחי הקטנים לא ידעו מאומה על יהדותם. רק אותי שיתף אבא בסוד הגדול: יהודים אנו! שהיתי במחיצתו של אבא בדירתנו בקומה השלישית, וחייתי יחד עמו את כל תלאות המחותרת ומוראותיה. אבא לא יכול היה לשהות במקום צפוף והומה כמקלט צבורי. הדבר היה לו למוקש בקיום מצוותיו וזהירותו המופלגת מחשש עבירה. רק את הילדים הקטנים השארנו במקלט, שהרי ממילא הם לא ידעו שיהודים אנו, ולא היה לנו חשש שיסגירו אותנו.

בחנוכה של שנת 44 נפלה פצצה על הבנין ובניסי ניסים ניצלנו, אולם דירתנו נחרבה, והיינו מוכרחים לרדת למקלט. היתה שם צפיפות נוראה, גרו שם גויים רבים שנאלצו לשכב האחד סמוך מאד לשני, אולם לא היתה לנו ברירה. כשהפציע הבוקר הראשון לשהותנו במקלט, עלה רעיון בלב אבא, הוא התכסה בשמיכתו ומתחת לשמיכה הניח תפילין והתפלל, היתה זו מסירות נפש ממשית שהתרחשה מידי יום בבוקר. וכך מידי יום היה אבא קורא לי אל מתחת השמיכה ומתפלל עמי. היה במעשה זה סיכון רב. הגויים חשבו אמנם שאנו ישנים, אולם עשינו את מעשינו בסמוך מאד להם, אבא לא נרתע. יום יום התפללנו. בשבת קודש היה מלמד אותי על השבת וקדושתה ומזכיר לי ללא הרף שאני יהודי ועלי לשמור בכל ליבי את מצוות השבת. הוא חשש כל הזמן שמא ימות, ולא יהיה מי שילמד את בניו תורה.

באחד הימים, היו הפגזות כבדות מאד. אבא זצ"ל, עמד אז על מדרגות המקלט. מעוצמת ההפגזות הוא נפל ארצה מגובה גרם המדרגות ואיבד את הכרתו רחיל. השכבנו אותו על מיטתו ואט אט שבה הכרתו אליו. לאחר מספר רגעים הוא קרא לי להיכנס למיטה, כשם שנהג מדי יום במטרה שנתפלל יחד. הוא אמר לי: קראתי לך כי אני רוצה למסור לך את צוואתי האחרונה, הייתי אז בן שש ומעמד זה נחרט עמוק בליבי. מחזה זה עומד לנגד עיני כאילו התרחש היום, ורטט עובר בי, כפי שעבר בי באותם רגעי אימה שם מתחת לשמיכה. וכה היו דבריו המרטיטים: בני היקר, כוחותי עוזבים אותי. אמא מן הסתם כבר לא תהיה לכם (אבא ידע שמי שמגיע למחנות, במצב מיוחד כשל אמי אינו שב. הוא לא העלה על דעתו שאמא חיה), אבל אל תדאג. הקבייה הוא אבי יתומים והוא ישמור עליך, רק תשתדל להיות חזק. בקרוב תיגמר המלחמה והמשיח יגיע. עליך לשמור על שלשת אחיך הקטנים, ולומר להם כי יהודים הם. הנה אלו שמותיהם היהודיים. ואבא מסר לי את שמותיהם של אחי: יצחק צבי, אבא חייא, יחיאל.

עד היום אני מתפעם ומתפעל לנוכח אמונתו הצרופה של אבי זכרונו לברכה. יהודי בשנותיו הצעירות, שמתאמץ לשמור מצוות בתנאי מלחמה ומחתרת איומים, וכשמגיע הרגע שבו נדמה לו כי הנה הגיע סופו, הוא אינו מתמרמר ואינו שואל שאלות. ברור לו שזהו רצון ה'. הוא אינו מבכה על יתמותם העתידית של ארבעת ילדיו הקטנים, אלא הוא מעודד אותם, משנן להם את עובדת היותם יהודים, ומבטיח להם שה' יתברך יגן עליהם מכל רע. לבו רגוע, הוא משאיר אותם בידי הנאמנות של הבורא יתברך. זוהי אמונה!

התרצות והסכמה לכל אשר קורה מבלי לשאול שאלות. זהו קיום בפשטות ובשלימות של הכתוב: "התהלך עמו בתמימות".

"רבות מחשבות בלב איש ועצת ד' היא תקום". אבי נותר חי לאחר המלחמה, וגם אמא חזרה ברוך ה' מאושוויץ. משפחתנו התאחדה, היה זה נס בפני עצמו. נס שאירע אחת לכמה עשרות אלפים. להורי נולדו עוד חמישה ילדים לאחר המלחמה, וכולם ב"ה היום בעלי משפחות, סבים וסבתות, בלי עין הרע. סיפור זה ממחיש את הנהגתו המיוחדת של ה', את ניסיו וחסדיו, ואת עולמו הפנימי של מי שבטוח בו בבטחון מלא.

(קטעים מלוקטים מתוך 'פרקי מחשבה' אמונה ובטחון)

המשך מעמוד 11 | הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א

באופן מיוחד בדקדוק ההלכה. השני, ר' יצחק, היה נוטה יותר לחסידות ולקדושה.

פעם אחת ראה ר' אברהם את חברו חולץ את התפילין של רש"י בזמן חזרת הש"ץ, כדי להניח תפילין דרבנו תם.

ניגש אליו לאחר מכן ואמר לו: "מה זה? איך אתה חולץ את התפילין בזמן חזרת הש"ץ? הרי אסור לחלוץ את התפילין בחזרת הש"ץ, אפילו כדי להניח תפילין דרבנו תם" (ראה פמ"ג סימן לד מ"ז אות ב, משנ"ב סימן לד ס"ק יד וביב"א ח"ג סימן ד).

"כך מנהג אבותיי", ענה ר' יצחק. אמר ר' אברהם: "הם רשעים ואתה לא".

שמע ר' יצחק, וכאב לו הדבר מאוד. הוא החליט לשאול את חברו מדוע הוא מכנה כך את אבותיו הצדיקים והקדושים, אך לא רצה לעשות זאת באותה שעה כדי שלא תהא מריבה ביניהם. לאחר זמן מה הזדמנו שניהם לברית מילה. אמר ר' יצחק: "במחילה מכבודך, ידידי, למה אמרת על זקניי ואבותיי שהם רשעים? ועוד איני מבין מדוע אמרת שהם רשעים ואני לא??".

"שאני אגיד מילה כזאת על אבותיך הקדושים?!" הזדעזע ר' אברהם. "חס ושלום! אלא, אתה אמרת שהיו נוהגים להניח תפילין בחזרת הש"ץ, ואמרת שהם רשעים, ואתה לא. היו להם סיבות מסוימות להתיר, ולך אין".

כמה צריך האדם זהירות ללמד זכות על חברו!

(מתוך הספר 'משכני')

רב בתלמוד תורה בכיתה ה' נתן לכך דוגמא שחוזה על בשרו: באחד הימים הוא הגיע לכיתה באיחור. הוא נכנס בשעה שמונה וחצי במקום בשמונה. הילדים, כמו ילדים, השתוללו והרעישו. כשהוא נכנס קם אחד הילדים, והראה לו מרחוק את שעונו, כשהוא מסמן לו, כדרך שמסמן אדם לחברו - אחרת לבוא...

הרב התמלא כעס. ברגע הראשון רצה לצעוק על התלמיד ולהענישו בפני כולם - איזו חוצפה! ילד כזה קטן שמעז לבזות את הרב? בכוחות אדירים בלם את כעסו, כשהוא אומר בליבו: ביום פוקדי ופקדתי... אטפל בו, אבל לא עכשיו.

בהפסקה יצאו כל התלמידים לשחק, וגם הרב יצא מן הכיתה להתאוורר מעט. "הרב! הרב!", קרא לו מישהו מאחורי גבו. הוא מסתובב ורואה לפניו את אותו תלמיד. הלה מרים את ידו ואומר: "הרב, אתמול היה לי יום הולדת, וההורים קנו לי שעון. תראה את השעון החדש שקנו לי!"...

בן רגע הבין את טעותו. התלמיד כלל לא התכוון לסמן לו שאחר, הוא רק רצה להראות לו את השעון... כמה שמח באותו רגע על שעצר את עצמו ולא כעס!

ללמדינו, כמה זהירות נדרשת מצדינו, וכמה צריך להתאמץ לדון את השני לכף זכות!

בארצות הברית היו שני רבנים שבאו מאירופה. הם היו מתפללים באותו בית כנסת, היו מדברים זה עם זה בדברי תורה, ואהבה ואחוה שררו תמיד ביניהם. אחד מהם, ר' אברהם, היה מקפיד

'היו מתבטלים כל הצרות מן העולם'

(אהבת חסד למרן הח"ח)

ארגון 'נוצרי לשון' מזמין אותכם בימים קדושים אלו,
להצטרף לאלפי הלומדים בספר 'חפץ חיים'
או בספר 'אהבת חסד', ללימוד של מס' דקות ביום
ולזכות בזה ובבא.

במסגרת המבצע המיוחד,
לומדים באחד מהספרים הנ"ל למשך 40 יום
וזוכים לברכה מיוחדת של מרנן ורבנן שליט"א

בנוסף תיערך הגרלה מיוחדת
בפרסי ענק ללומדים.

פרס ראשון זוכה אחד ב 3000 ₪ במזומן
פרס שני 3 זוכים כ"א ב 1000 ₪ במזומן
פרס שלישי 30 זוכים כ"א ב 250 ₪
בזכות לקניית ספרים

הגרלה מיוחדת תיערך בין הזוגות הנשואים הלומדים יחד,
על אירוח לשבת קודש בדירה בצפת או ביסודות.

מתי מתחילים?

מתחילים היום, דברים טובים לא דוחים.. (אפשר גם להתחיל בכל תאריך עד ראש חודש תמוז)

מה לומדים?

אפשרות א': בספר 'חפץ חיים-שמירת הלשון'. או בחלק חפץ חיים-ההלכות, או בחלק המוסר של 'שמירת הלשון'.
(אפשר ללמוד חלק מהימים בחלק ספר 'החפץ חיים' וחלק מהימים בחלק המוסר של 'שמירת הלשון').

אפשרות ב': בספר 'אהבת חסד' לומדים את ההקדמה והפתיחה ומדלגים אח"כ לחלק השני בעניני גמילות חסדים.

לפי איזה תאריך לומדים?

מתחילים בתחילת הספר (ולא משנה באיזה תאריך אתה מתחיל)

כמה זמן לומדים?

לומדים לפי הסדר של החלוקה היומית בספר (כ 5 דקות ביום)

אם החסרתם יום האם ניתן להשלים?

אם החסרתם יום או יומיים בשבוע, ניתן להשלים

איך מצטרפים?

אחרי שהתחלת ללמוד מתקשרים ונרשמים

בקו הטלפון המיוחד 073-345-30-85

היכן נרשמים להגרלת הנופש לזוגות הלומדים?

בטל' הנ"ל בשלוחה 3

איך אני משאיר את השמות לתפילה?

בטלפון הנ"ל שלוחה 2

כמה שמות אפשר למסור ?

2 שמות על כל מסלול לימוד. אם משכנעים עוד אדם ללמוד, אפשר לרשום עוד 2 שמות
כל מי שילמד 50 יום ומעלה יוכל לצרף עוד שם לברכה

מתי יתקיים מעמד התפילה ?

אי"ה ביום המסוגל לישועות בט"ו באב הבעל"ט

ביכולתך לזכות בעוד רבבות זכויות אם תשכנע עוד יהודים להצטרף למבצע הגדול,
וע"י כך לזכות בברכות המובטחות למזכי הרבים ואושר ועושר בעוה"ז ובעוה"ב

בהצלחה וחילכם לאורייתא

ראש הקהל היה הראשון שפתח את פיו והחל לשאול: "אבל רבינו, לשם מה? האם נתקן את גג בית הכנסת עבור הקוזקים הרשעים?!"

הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א בסיפור מופלא על רבי מנחם מנדל מרימינוב ותיקון גג בית הכנסת

הרי בעוד זמן קצר ירדו גשמים ושלגים, והסוסים עלולים להצטנן ולמות..."

כשמוע הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימינוב את הדברים, זקף את ראשו בתקיפות, ואמר: "הפעולה הראשונה המוטלת עליכם לעשותה, היא תיקון הגג! עוד הלילה יש להתחיל בתיקון הגג וסתימת החורים שבו!"

עוד הלילה יש להתחיל בתיקון הגג

תמיהה רבתי הצטיירה על פני כולם. ראש הקהל היה הראשון שפתח את פיו בהכנעה והחל לשאול: "אבל רבינו, לשם מה? האם נתקן את גג בית הכנסת עבור הקוזקים הרשעים?!"

אחריו החרו החזיקו כולם: "הלא עצה זו היא המפלט האחרון שבידינו להימלט מרוע הגזירה, ואם נתקן את הגג, כיצד נוכל להתחמק מהקוזקים?!"

העביר הצדיק הקדוש רבי מנחם מנדל את מבטו על פני הנאספים עד שהשתתקו כולם:

"קודם כל יש לתקן את הגג במהירות האפשרית, וכאשר יהיה הגג מתוקן ומסויד כראוי וכיאה בתכלית השלמות, אסביר לכם את הענין".

ברירות רבות לא נותרו בידי העסקנים, והם מיהרו לתקן את הגג הדולף.

בסקרנות מהולה בחשש מיהרו לבית הצדיק לשמוע את פתרון התעלומה.

"סבורים אתם שהחורים בגג היו נס משמים, על מנת שתוכלו לפתור את בעיית הקוזקים?"

"לא מיניה ולא מקצתה!" הרעים קולו של הצדיק. "בדיוק ההפך! החורים בגג הם אלו שהביאו עליכם את הצרה הזאת!"

משמים ראו שאינכם שומרים על קדושת בית הכנסת ומזלזלים בכבודו, האם יש אדם מן היישוב שמשאיר את גג ביתו דולף בחורף? אמרו: אם אין מכבדים את בית הכנסת, הם אינם ראויים להשתמש בו! ובכן - קפצה עליכם צרת הקוזקים..."

לכן אמרתי שתתקנו את הגג במהירות האפשרית. נתקן את המעוות, ומבטחני שתבוא הישועה" - סיים הרב הקדוש מרימינוב את דבריו.

המתינו הכל בסקרנות לראות כיצד יתגלגלו הדברים, ואכן, לא חלפו שעות מספר, והגדוד כולו, על חייליו ומטענו, נצפה אורז את חפציו בחיפזון ויוצא את העיר.

מפה לאוזן נשמע שהתקבלה פקודה מגבוה לעזוב את רימינוב ולהתקדם במסע.

בית הכנסת של רימינוב נותר בקדושתו ובהדרו, מתוקן ומשופץ... (מתוך הגדה של פסח ספיר ויהלום)

שאון והמולה מילאו את רחובות העירה הדלה רימינוב. צהלות סוסים, צלצולי חרבות וצחוק גס.

פלוגת קוזקים איוותה לחניית ביניים במסעה את רימינוב, העיר שהתפרסמה בכל תפוצות ישראל הודות לצדיק הקדוש רבי מנחם מנדל מרימינוב זכותו יגן עלינו, ששכן בה ומשם האיר לעולם כולו. כמנהגם של קוזקים, ראשית כל תרו אחר מקום מתאים לשכן בו את סוסיהם, אלו הסוסים החביבים עליהם כבבת עיניהם.

בקתות הקש של יהודי העיר לא ממש מצאו חן בעיניהם, ובתים אחרים לא היו בנמצא בעיירה הקטנה והבוצית...

הבית היחיד שהתנשא מעל כל בתי העיירה, היה המקדש מעט. בית הכנסת המקומי אותו דאגו היהודים לפאר ולהדר ככל יכלתם הדלה, לקיים את מה שנאמר (עזרא ט ט): 'לרומם את בית אלוהינו'. ראו הקוזקים המגושמים את בית הכנסת - בית אבן גבוה ומאוורר, ואף תנור חימום הגון נבנה בו.

וציוו עליו לפנות את בית הכנסת עד מחר בבוקר

מיד קראו לראש הקהל, וציוו עליו לפנות את בית הכנסת עד מחר בבוקר.

באו כל הקהל נרעשים ונחרדים אל הצדיק רבי מנחם מנדל: "איכה יחללו את בית ה'?"

התיישבו הפרנסים וראשי הקהל, וטיכסו עצה בחדר הצדיק, כיצד ידחו את הרעה.

קם אחד משבעת טובי העיר ואמר: "הסכיתו ושמעו, עלה רעיון במוחי!"

הכל יודעים כי ברבות השנים נפערים חורים בגג בית הכנסת, ולצערנו, בעת הגשם מטפטפות טיפות לתוך ההיכל.

הרי החורף קרב ובא, נראה להם לקוזקים את החורים בגג, ונסביר להם שבית הכנסת אינו פתרון מוצלח בעבורם.

הגליון יו"ל בזכות המסייעים..

ארגון 'נוצרי לשון'

העמותה לחינוך

קרן 'שם עולם אֶתָן לו'

וְנִתְּתִי לָהֶם בְּרִיתִי וּבְחוּמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבָּנוֹת

שֵׁם עוֹלָם אֶתָן לו'

(ישעיהו נ"ו ה')

לעי"נ אלו שלא זכו להמשך הדורות

אלחנן יוסף בן שמעון וציפורה זצ"ל

שרה בת ברכה ויוסף ע"ה

ישראל מאיר ז"ל בן הר' בן ציון חיים שיבדלט"א

מרדכי בן אליהו חיים דב ז"ל

נורית בת שמעון ע"ה

בתיה בת יהודה לייב ע"ה

שירה ע"ה בת אורן שמעון שיבדלט"א

לתרומות ושותפות בהפצת הגליונות

055-400-77-20

או כתבו לנו למייל

A950850750@GMAIL.COM

הרחבת מוקדי ההפצה

המעוניינים להשתתף בזיכוי הרבים ולחלק חוברות 'על הצדיקים'
באזורם (מינימום 200 חוברות)

וכן המעוניינים לפתוח מוקד הפצה באזור מגורם
כשיונחו ברשותם כ 500 חוברות לחלוקה

מתבקשים לשלוח מייל ל A950850750@GMAIL.COM

או להשאיר הודעה בטלפון 073-345-30-95

כל שבוע הגליון אצלכם במייל

כתבו לנו ונשמח לצרף אתכם לרשימת המנויים

A950850750@GMAIL.COM

בשביל אנשים כמוך יש לי תמונה מיוחדת במינה

מתי כבר אגיע לדרגה זו,
שארגיש את אימת השבת
ואת קדושתה

וביום השביעי שבת שבתון (כג)

הגאון רבי שלמה לוונשטיין שליט"א: הערה
קצרה, על פי תקנה שתיקנו חז"ל:

אדם לוקח פירות מעם הארץ ושואל אותו:
"זה מעושר?"

אומר לו עם הארץ: "כן, זה מעושר".

מה דינם של הפירות? הפירות האלו הם
בגדר "דמאי". יש לחשוש, שמא הוא משק.
חז"ל תיקנו לעשר שוב, בלי ברכה.

מה הדין בשבת? בשבת לא צריך לעשר שוב,
כי לא חוששים שעם הארץ משקר בשבת.

מדוע עם הארץ אינו משקר בשבת? כי
אימת השבת עליו.

ואני חושב לעצמי: מתי כבר אגיע
לדרגה זו, שארגיש את אימת השבת
ואת קדושתה, באופן שהדבר ישפיע על
אופן ההתנהלות שלי, על כל המעשים
והדיבורים והתחושות.

כולנו שומרים שבת, ברוך ה', אבל יש לנו
עוד הרבה מה לשפר בכבוד השבת.

יהי רצון, שנזכה ותהיה השבת מליצת
יושר עוברנו.

(מתוך ומתוך האור סדר תפילותינו)

ראה בעל החנות עם מי יש לו עסק,
והשיב לו: "תראה בשביל אנשים כמוך
יש לי תמונה מיוחדת במינה, הכוללת
בתוכה את כל התמונות כולן, והיא גם
זולה יחסית לתמונות האחרות... הלך
בעל החנות והביא מהחדר הפנימי מראה
גדולה וממוסגרת. "את המראה הזאת",
הסביר ללקוח, "תוכל לקחת איתך לכל
מקום שתלך, להעמיד אותה מול נוף
יפה, מול כיפת השמים בעת שקיעת
החמה, מול גלי הים הסואנים, מול
ההרים השוייצרים היפהפיים. בקיצור,
היא תשקף עבורך את כל מה שתחפוץ,
ואגב, זו גם התמונה הכי זולה..."

אומר המגיד מדובנא, בכל מועד פירטה
התורה את הדינים הקשורים אליה; מצות
בפסח, סוכה בסוכות, שופר בראש השנה
וכדומה, וכן לגבי שבת הוזכר בתורה
איסורי מלאכה שאסורים לעשות בה:
"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֹשֶׂיתָ כָּל מְלָאכָתְךָ:
וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה
כָּל מְלָאכָה" אבל אין התורה מפרטת את
החלק של ה'עשה טוב', כלומר, מה כן
אמורים לעשות בשבת ובמועדים, כיצד
הם אמורים להיראות, ומהי מהותם
ותכליתם, התורה לא פירטה

הסיבה היא, כי השבת והמועדים
אין להם פנים קבועות, הם כמו מראה
גדולה שמשקפת את מה שמציגים מולה,
ואין לה משל עצמה כלום; אם מציגים
אותה מול נוף יפה או מול גלי ים, זה מה
שיתקף ממנה, וכן להיפך, אם ישימו
אותה בחדר חשוך ואפל, היא תשקף
חושך ואפילה. כך גם השבת והמועדים,
כפי רמת ההכנה של האדם לקראתם, כפי
מצב הרוממות והקדושה בו הוא יהיה
נתון, כך יקבע צורתם ואופיים.

(אוצרותיהם אמלא)

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א:
המגיד מדובנא המשיל משל נפלא,
מעשה באדם שנכנס לחנות גדולה
לממכר חפצי נוי, וביקש לרכוש תמונת
קיר יפה ומרשימה. הוא החל לעבור בין
התמונות כשהוא בוחן כל אחת ואחת מהן
בדקדקנות במשך שעה ארוכה.

בעל החנות שהבחין בלקוח שמתעכב,
הציע לו את עזרתו: "במה אוכל לעזור?",
והלוקח השיב: "אומר לך מה, רצוני
לרכוש תמונה אחת יפה, אבל מה אעשה
שכל תמונה כאן יותר מוצלחת ומרשימה
מקודמתה, כך שקשה לי להחליט באיזו
מה לבחור".

הוא שיתף את בעל החנות בהתלבטותו,
בעודו מחווה באצבע אל התמונות: "הנה
מצד אחד, תמונה זו משקפת נוף הרים
שוויצרי שובה לב, יש בה חן פסטורלי
מענג יוצא דופן. מצד שני, תמונה זו של
שקיעת החמה, יש בה שיקוף מציאותי
יום יומי, ומגוון צבעיה המרגיעים של
הבריאה מעניקים לה יופי מיוחד. מצד
שלישי, תמונה זו משקפת סימטה
ירושלמית עתיקה ונהדרת, נותנת נינוח
עתיק ומיוחד מתקופות עברו. מצד רביעי,
תמונה זו משקפת חוף ים תכול רחב
ידים.. כך שיש לי צדדים לכאן ולכאן
באיזו מה לבחור ולרכוש..."

איך אפשר להוציא דבר כזה מהפה?!

ובמשך רגעים אחדים עדיין היה נתון בסערת רגשות כשאני מצליח להרגע, ואחר המשיך ואמר שאין לנן מושג מחומרתו של איסור דרבנן, וחלילה להתבטא [- על איסור] בביטוי כזה שהוא "לא יותר מאיסור דרבנן".

כיצד ניתן להתבטא כך?!

אחר סיום אותו שיעור ניגש אליו תלמיד אחר, שהבין כי בשעת השיעור עצמו הוחמצה ההזדמנות לשמוע תירוץ על גוף הקושיא, אבל לאחריו נותר עדיין לברר מה עם עצם הקושיא. על כן פנה ואמר לו: "למעשה מה עם אין שבות במקדש?" - אבל רבינו לא הסכים להתייחס לגופו של העניין ההלכתי וביקש למחות כל רושם קלות דעת שנשתררבה לאותה הערה ושוב נזעק: "דו הערסט? - נישט מער ווי א איסור דרבנן! - ווי קען מען דאס ארויסרעדן?"! [- כיצד ניתן להתבטא כך?!]. הלה לא הרפה והמשיך לשאול "אבל למעשה מה התשובה?" אבל רבינו לא רצה - ויותר נכון לא יכל - לדבר על זה כלל, אלא המשיך לעורר בלהבת אש על נימת הזלזול באיסורי דרבנן שנשמעה בשיעור.

מסיים התלמיד, עד הראיה לאותו מעשה:

הסיפור אירע לפני למעלה משלושים שנה, אבל עד היום, כאשר אני שומע מישהו מסיח לפי תומו ואומר "זה 'רק' איסור דרבנן", אני נזכר מאותו מעמד נורא, ודבריו של רבינו עודם מהדהדים באוזני ובראשי, ועובר בי כמין רעד ורטט של חלחלה...

(מתוך הספר אחרון לדור דעה)

וְלֹא יַחַלְלוּ אֶת שֵׁם קִדְשִׁי (כב א)

באחר משעוריו הקשה אחד התלמידים לרבינו מרן רבי משולם דוד סאלאוויצקי זצ"ל, בדין של עבודה במקדש הכרוך באיסור, שהרי האיסור המדובר "איז נישט מער ווי א איסור דרבנן" [- אינו יותר מאיסור דרבנן גרידא], ואנן קיימא לן דאין שבות במקדש.

והנה בדרך כלל, כמעט ולא עירב רבינו בשיעוריו התייחסות לדברי השקפה ויר"ש - אלא אם היה זה ענין השייך לסוגיא עצמה, אולם בפעם הזאת, שנגע לאחד היסודות העיקריים בחייו של יהודי, היכה רבינו תיכף ומיד על שולחנו, ונזדעק בקולי קולות - "וואס?! 'נישט מער ווי א איסור דרבנן?!' - נישט מער ווי א איסור דרבנן?! - א קלייניקייט!"! [- מ-ה-ה-ה?! לא יותר מאיסור דרבנן?! - לא יותר מאיסור דרבנן?! - וכי קלה היא זו?!], והוסיף בחום לבבו לאמור: "ווי קען מען ארויס רעדן אזא זאך פון מויל?!!" [- איך אפשר להוציא דבר כזה מהפה?!] - נישט מער ווי א איסור דרבנן?! - א קלייניקייט שוב ושוב חזר רבינו על דבריו אלו -

יש כאלה שעושים 'שטייגען' - באמצע חזרת הש"ץ...

נְבִיִּים הַשְּׂבִיעִי שִׁבְתִּי שְׁבָתוֹן (כג ג)

הגה"צ רבי חזקיהו מייסקובסקי שליט"א: היסוד של בניין האדם הוא קבלת עול. להיות כפוף לתורה, לשולחן ערוך. לא לעשות מה שאתה רוצה - אלא מה שהקב"ה רוצה, מה שהתורה רוצה. ר' משה שטינגל אומר ב"מבקשי השלמות": המקושש - לשם שמים נתכוון, כדי להראות לכולם את ענשו של מחלל שבת. וכמובא בתרגום יונתן (במדבר טו, לב) שגזרת השבת נודעה לישראל, אך העונש על חילול השבת לא נודע להם, וקם האיש ואמר: אלך ואתלוש עצים ביום שבת ויראו אותי עדים ויגידו למשה, ומשה ישפוט אותי, ועל ידי כך יודע העונש לכל ישראל.

והנה, לכאורה מי שמוסר נפש, הרי הוא ראוי לכבוד ושכר, אך המקושש לא רק שלא זכה לשום כבוד ולשום שכר אלא הוא מקולל. ומה עם מסירות הנפש שלו? אין שום זכר למסירות נפש! אומרים חז"ל (שבת קיח ע"ב) "אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן - מיד נגאלים". השבת השנייה היתה של המקושש. נמצא שכל העיכוב של הגאולה עד היום - הוא בגלל המקושש! וכי הוא ראוי לכבוד ולשכר? הרי אין לך מקולל יותר ממנו. ומה היתה הטעות שלו?

נכון, הוא מסר את הנפש ועשה את מעשהו לשם שמים - אבל הוא לא עשה כפי ציווי התורה, אלא כפי שהוא מבין. התורה אומרת: אסור לחלל שבת! ואם אסור - אז אסור!

יש כאלה שעושים 'שטייגען' - באמצע חזרת הש"ץ... יש כאלה שלומדים בהתמדה כל הלילה ואחר כך ישנים כל הבוקר. בלי 'סדרים' מסודרים, בלי תפילות מסודרות, העיקר שלמדתי בהתמדה...

גם ברוחניות - צריך לקבל עול, להיות כפוף לשולחן ערוך. לא הכל מותר, יש דינים ויש כללים. ואם זה לא כפוף לתורה, לשולחן ערוך - זו פריקת עול!

(מתוך הספר 'דורש טוב')

היה פחד להביט בזיו דיוקנו. פניו בערו כלפידים ונדמו כפני מלאך אלוקים ממש

אמר לו הרב שך:
'אלמד אותך כלל'

לא אחת מתמודד אדם עם שאלה וספק, מה עליו לעשות איך עליו לנהוג. הגה"צ רבי אברהם ישעיהו הבר זצ"ל סיפר לא אחת את הסיפור הבא, ממנו ניתן לקחת כלל חשוב איך למדוד כל מעשה - אם הינו כדאי ומומלץ לעשותו או שמא כדאי לדחותו:

"בצעירותי", סיפר, "זכיתי להיות תלמיד של מרן הגרא"מ שך זצ"ל. מלבד גדלותו הנדירה בתורה, היתה לו גדלות יוצאת דופן ברדיפת חסד והטבה לבריות. פעם כאשר הייתי נוכח לידו, נכנס אליו אדם ושאל על מעשה מסוים אם לעשותו או לא.

אמר לו הרב שך: 'אלמד אותך כלל: כל החיים שלך תעשה רק מעשים שאתה מוכן שיכתבו על המצבה שלך לאחר מאה ועשרים, מה שאתה לא מוכן שיכתבו על המצבה אל תעשה. זה יהיה ה'ברומטר' שלך למדוד איזה מעשה כדאי לעשות ואיזה לא כדאי לעשות'.

סיים הרב הבר בענוותנותו ואמר על עצמו: 'אני משתדל מידי פעם להיזכר במידה הזאת ולקחת אותה לתשומת ליבי'.

(מתוך הספר הרב הבר האיש הלב והכליות)

כהנים שיברכו, ובימי הדין שיהיו לא פחות מעשרה כהנים. את החיבה ששמר הרב גוסטמאן לכהנים, כנראה למד גם מהנהגת גאון הדור, מרן רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, באשר זכה להימנות בין מקורביו הגדולים.

הגאון רבי שמחה הכהן קפלן זצ"ל, רבה של צפת, היה רגיל בבחרותו לאחר בר המצוה להתפלל בבית מדרשו של רבי חיים עוזר, שם היה הוא הכהן היחיד. כאשר היה מסיים את ברכתו היה רבי חיים עוזר מחבקו ומנשקו, ואומר לו בחיבה: "קיבלת את המנדט לברך את יהודי וילנא בברכת כהן".

הרב גוסטמאן תיאר פעם באוזני, כי בצעירותו כשנמנה על תלמידי ישיבת גרודנא בליטא, זכה להתברך בברכת כהנים מפיו מורו ורבו מרן הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל ברגלים. "חרוט בזכרוני", אמר לי הרב גוסטמאן, "אותם רגעים בהם היה עולה רבי שמעון לדוכן. רבים מתלמידי הישיבה התקבצו סביבו, ועמדו לפניו בכובד ראש ויראת הכבוד בכל מהלך הברכה, וכאשר ירד מהדוכן היה פחד להביט בזיו דיוקנו. פניו בערו כלפידים ונדמו כפני מלאך אלוקים ממש, ניכרה עליהם בחוש השראת השכינה!" חרוט בזכרוני מראיהם של הגאונים הצדיקים רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, משגיח ישיבת קמניץ, ורבי משה יוסף מילצקי זצ"ל, אב"ד בירושלים, שכיתתו רגליים מ'שטיבל' אחד למשנהו בשביל לחזור אחר ברכת כהנים, להרויח את הברכה המופלאה הזאת שוב ושוב. כאשר לא השתתפו כהנים במנין בו הם התפללו, היו מסוגלים להיטלטל גם לשכונות מרוחקות יותר, העיקר שלא להפסיד ברכת כהנים מפיו שני כהנים.

(מתוך אוצרותיהם אמלא)

אַמּוֹר אֶל הַכֹּהֲנִים (כא א)

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א: חז"ל אומרים בתלמוד ירושלמי (סוטה ט, יד): "רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יהושע מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קללה, ולא ירד טל לברכה, וניטל טעם הפירות. רבי יוסי אומר אף ניטל שומן הפירות... אמר רבי זעירא ראשונה ראשונה מתקיימת. מי מבטל? רבי אבין בשם רבי אחא אמר ברכת כהנים מבטלת".

הפסוקים הללו של ברכת כהנים הם עמוקים, ואין לנו השגה מה יש לנו בזכותם. הנצי"ב מוואלז'ין זצ"ל, כותב לשון נורא ומבהיל: "כל הברכות שבעולם נכללות במילות הקצרות שבברכת כהנים, ואין מה להוסיף עליהן!".

לאחר נישואי כשעברתי להתגורר בירושלים, זכיתי להסתופף בצילו של מורי ורבי הגאון רבי ישראל זאב גוסטמאן זצ"ל, ראש ישיבת 'נצח ישראל'. דמות פלאים של גאונות מרקייעה שחקים, בקיאות מופלאה בכל מכמני התורה, התמדה ושקדנות מאין כמותה, ועובד השם בסילודין. הוא היה מקפיד על מצות ברכת כהנים עד מאד, תמיד הוא הידר שיהיו בישיבה לכל הפחות שני

אבקשך להתחקות אחריהם בחדר האוכל

הגה"צ הרב ירחמיאל קראם זצ"ל היה מספר, כי כשלמד בישיבת 'קול תורה', פנה אליו ביום מן הימים מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן זצוק"ל, ובפיו בקשה:

'היות ואמורים להגיע לישיבה שני בחורים לשבת קודש כדי להתרשם מהישיבה, מן הראוי שהישיבה אף תנסה להתרשם מהם... לפיכך אבקשך להתחקות אחריהם בחדר האוכל, ולנסות לראות את הנהגותיהם בשעת הסעודה'.

'השבתי למרן המשגיח, מספר ר' ירחמיאל, כי אדרבה, המשגיח יכול לראותם ב'סדר' ובתפילות, זהו הדבר המעיד יותר מכל על אופיים הרוחני האם הם שקועים דיו בלימוד, או האם יראתם קודמת לחכמתם וכדומה'. אמר לי המשגיח: 'אכן ב'סדר' ובבית המדרש אני יכול לראותם ולנסות לעמוד על טיבם, אך אותי מעניין טיב הנהגותיהם בשעת האכילה, שעה שאינם נמצאים בבית המדרש'...

היה אומר הרב ירחמיאל: 'מסר גדול לימדני המשגיח באותה העת. אישיותו של האדם אינה נמדדת בשעות הלימוד והתפילה, שעה שהוא מוקף ברבנים, משגיחים, וחברים. מהות האדם נמדדת דווקא בחדר האוכל, בזמן שהוא יוצא לרגע או שניים מבית המדרש, שם נבחנים הנהגותיו ומידותיו, יראתו ואף חכמתו.

כי 'אין קידוש אלא במקום סעודה' אמרו הקדמונים, היינו, אין ניכרת קדושתו של האדם אלא בשעת הסעודה או היציאה מבית המדרש, אז היא שעת מבחנו ובה בעת הוא נמדד

(מתוך הספר 'ירחמיאל' קווים לדמותו של גדול מזכי הרבים)

שאלו אותו: "צביקה! איזה מעשה טוב עשית?"

הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: כשיהודי עובד את הקב"ה מתוך הדחק, ומקריב למען השי"ת - אין לתאר אין לשער למה הוא זוכה. אין לנו מושגים.

ישנה משפחה אחת, משפחת שנקר, שכל עולם הישיבות מקנא בה.

כמעט כל בן מהמשפחה הזאת הופך לראש ישיבה בשעתו, שמעתי סיפורים מפעמים על חיי הדחק שהם חיו בתל אביב. הייתי כולי מזועזע, זה נתן לי הסתכלות שונה על כל החיים. אחרי הסיפורים ששמעתי - אין זה פלא בעיני שזכו לכל מה שזכו!

היה להם בבית בסך הכל חדר אחד. בחדר הזה ישנו על מזרונים שהונחו על הרצפה, ההורים והילדים. כל שני ילדים ישנו על מזרון אחד. כיון שלא היו להם כיסאות שלמים, הניחו קרש בין כיסא לכיסא ועליו ישבו. וכל זה עדיין לא נורא, למרות שאנחנו בהחלט לא היינו רוצים לחיות כך...

מה שהיה יותר נורא הוא, שגם לחם לאכול לא היה. האבא היה קונה במכולת לחם ישר, שהיה נמכר במחיר זול יותר. בעולם של היום הכל מודרני, המכולות יכולות להחזיר את כל הלחם שנשאר למאפיות, אבל אז לא היה מושג להחזיר לחם. אם נשאר לחם היו מורידים את המחיר ואנשים היו קונים אותו במחיר המזול.

כדי שהילדים יאכלו את הלחם הישר, האבא היה שופך עליו שתי כוסות קפה, ועושה ממנו כמין דייסה. אלא שעדיין הטעם לא מי יודע מה... ולכן האבא היה יושב ומספר להם סיפורים, עושה להם שמח, וכך לא הרגישו את הטעם של הקפה. כשגמר לספר כבר לא היה להם לחם בפה...

בשבת, האבא, רבי צבי, שהיה מתמיד גדול, היה יושב ולומד דרך קבע עד שעה שתיים בלילה לאורה של הפתיליה שעליה בישלו את הטשולנט. סיפרו עליו שכשהיה ילד קטן עשו בחיידר בו למד "מבצע ילד טוב". כל ילד היה צריך לספר על מעשה טוב שעשה במשך השבוע. כששאלו אותו: "צביקה! איזה מעשה טוב עשית?" השיב: "לא עשיתי שום מעשה מיוחד. אצלנו ישנים שני ילדים על מזרון אחד. לילה אחד אחי הצעיר, שישן יחד אתי, הסתובב במהלך השינה ונשכב לרוחב המיטה, במקום לאורכה. לא רציתי להעיר אותו. ונשכבתי גם אני לרוחב המיטה, ולא הצלחתי להירדם כל הלילה. אבל העיקר שלא הערתי אותו..."

אדם עושה משהו קטן לכבוד השי"ת, מתאמץ גם כשקשה לו - "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" - ה' ישלם לו על זה כפל כפליים. ראיתי בשם אחד הגדולים שדייק בלשון הברכה: "הגומל חסדים טובים" - לא כתוב "העושה", אלא "הגומל", בתורת גמול! אדם עושה משהו קטן והקב"ה נותן לו על כך גמול עצום.

(נאה דורש ויקרא)

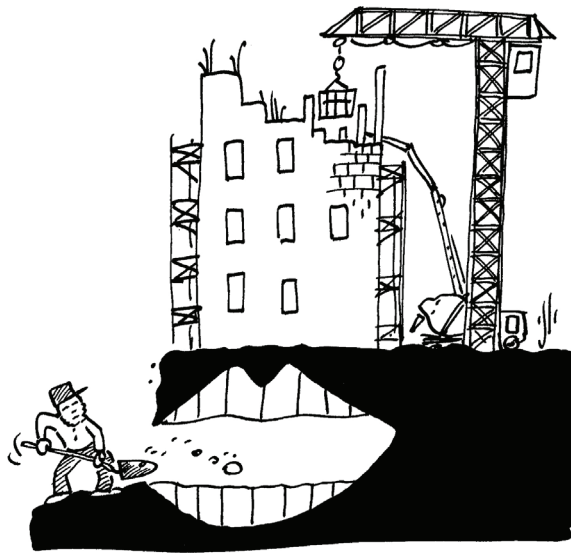

מי האיש החפץ חיים

אצלי לשון הרע זה כמו טיגרים! ולכן כשהגיע ה'טיגרים' לסעודה - ברחתי כל עוד נפשי בי!

מגיד המישרים הגאון רבי ברוך רוזנבלום שליט"א: כשמדובר בשאלה של חיים ומוות - אין חברים!

משאיר אותי מאחורה?! הרי הטיגרים יטרוף אותי!" "מצטער", אמר הגוי, בשאלה של חיים ומוות - אין חברים!" מספר היהודי: "ברגע שהגוי אמר את המשפט הזה קיבלתי כוחות, האצתי את קצב הריצה, עקפתי אותו והגעתי ראשון לרכב! הגוי הזדנב מאחור, הטיגרים זינק עליו ו...!" "מאז, המשפט הזה עומד מול עיני ולא סר ממני: בשאלה של חיים ומוות - אין חברים!" "חזרתי הביתה, נשאתי את ראשי לשמים ואמרתי: רבונו של עולם, מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב? נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה'. אתה יודע איך מקבלים חיים? - 'נצור לשונך מרע'!" אמר לו אותו יהודי: "אצלי לשון הרע

ראיתי דבר נפלא שהובא בעלון 'דברי מנחם': קבוצת בחורים ישבו וסעדו את לבם. תוך כדי הסעודה החל אחד מהם לספר איזה מעשה, והיה נשמע שיש בו לשון הרע ורכילות. אחד הנוכחים קפץ ממקומו וברח מהמקום! הבחורים הביטו זה בזה בתמיהה לפרש המעשה המוזר של חברם, והמשיכו בסעודה. כעבור זמן פגש אחד החברים את אותו בחור ושאל אותו: "למה ברחת בפתאומיות באמצע הסעודה?" השיב הבחור: "איך אפשר להיות שותף ללשון הרע ורכילות?!" שאל חברו בנימה של לעג: "ממתי נהיית 'מחמיר' כזה בהלכות לשון הרע?" אמר לו: "אספר לך סיפור, שממנו קבלתי את החיזוק הגדול בענין לשון הרע. היה זה עבורי כמו מכת חשמל!"

היה יהודי שהתגורר בדרום אמריקה ועשה חיל בעסקיו. היה לו שותף גוי. יום אחד הזמין השותף הגוי את היהודי לצאת לטיול משותף. היהודי הסכים, בתנאי שהוא יביא את האוכל.

הם יצאו לפיקניק באחד היערות בדרום אמריקה

הם יצאו לפיקניק באחד היערות בדרום אמריקה, הם החנו את הרכב, פרקו את הציוד והאוכל, והיהודי החל להדליק את המנגל ולהניח עליו את הבשר. לפתע הגוי שם לב שמבין העצים מגיח טיגריס שהריח את ריח הבשר... הגוי נבהל וצעק: "טיגריס!", והחל לרוץ לכוון הרכב, שחנה במרחק רב מהמקום. היהודי ראה אותו רץ - ואף הוא החל לרוץ אחריו לכוון הרכב.

תוך כדי מנוסה, שאל היהודי את שותפו הגוי: "מה יועיל לנו שנרוץ? הרי אם הטיגרים ירדוף אחרינו - הוא ישיג אותנו!" "כן", השיב השותף הגוי, "אבל אם ארוץ לפניך - אגיע ראשון לרכב ואכנס לתוכו, וכך אנצלו!" אמר היהודי בטרופה: "ומה אתי? אתה

ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מדינות

ונראה פשוט שהטעם שהחמירה התורה כל כך בזה העון, משום שמעורר בזה הרבה את המקטרג הגדול על כלל ישראל, ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מדינות. וזה לשון הזהר הקדוש פְּרִשְׁת פְּקוּדֵי, (תרגום) יש רוח אחד, שעומד על כל אלו בעלי לשון הרע. כי כשבני אדם מתעוררים בלשון הרע, או אדם אחד שנתעורר בלשון הרע, אז נתעורר רוח הרע הטמא שהוא שלמעלה, בכאן נקרא סכסוכא, והוא שורה על התעוררות ההיא של לשון הרע שפתחו בני אדם, והוא נכנס למעלה, וגורם בהתעוררות ההיא של לשון הרע מות וחרב והרג בעולם.

(הח"ח בהקדמה)